

DÜNYADA BİR İLK

CANLI DERS

Destekli

LİSANS

KPSS MUHTEŞEM 30000 SORU BANKASI

GENEL
Yetenek

GENEL
Kültür

3000+
SORU

480 SAYFA
SORU

480 SAYFA
PDF ÇÖZÜM

ÖSYM İLE
%100 UYUM

EN GÜNCEL
İÇERİK

KOZMİKODA
Serisi

AKADEMİ
DENİZİ

soru
pro

İÇİNDEKİLER

■ TÜRKÇE	5
■ MATEMATİK	105
■ TARİH	209
■ COĞRAFYA	325
■ TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ (ANAYASA)	417
■ GÜNCEL BİLGİLER	457
■ CEVAP ANAHTARI	473

TÜRKÇE

- »» SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
- »» CÜMLEDEKİ ANLAM ÖZELLİĞİNİ BULMA
- »» CÜMLEDEN ÇIKARILABİLECEK KESİN YARGIYI BULMA
- »» CÜMLE OLUŞTURMA
- »» CÜMLE VEYA PARÇADA BOŞLUK TAMAMLAMA
- »» ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI
- »» PARAGRAF OLUŞTURMA
- »» ANLAM BÜTÜNLÜĞÜNÜ BOZAN CÜMLEYİ BULMA
- »» PARAGRAFTAKİ BOŞLUĞU ANLAM BAKIMINDAN EN UYGUN BİÇİMDE TAMAMLAMA
- »» YER DEĞİŞTİRME SORULARI
- »» PARAGRAFI İKİYE BÖLME
- »» PARAGRAFIN KONUSU
- »» PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE
- »» PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER

TÜRKÇE • İÇİNDEKİLER

- »» YANIT PARAGRAFLARI
- »» PARAGRAFTA TİP SORULARI
- »» BİRDEN FAZLA SORU KÖKÜNÜN OLDUĞU PARAGRAFLAR
- »» SES BİLGİSİ
- »» YAZIM KURALLARI
- »» NOKTALAMA İŞARETLERİ
- »» SÖZCÜK TÜRLERİ: İSİM (AD)
- »» SÖZCÜK TÜRLERİ: ZAMİR (ADIL)
- »» SÖZCÜK TÜRLERİ: SIFAT (ÖN AD)
- »» SÖZCÜK TÜRLERİ: ZARF (BELİRTEÇ)
- »» SÖZCÜK TÜRLERİ: EDAT, BAĞLAÇ VE ÜNLEM
- »» TAMLAMALAR
- »» EYLEMSİLER (FİİLİMSİLER)
- »» EYLEMDE KİP VE KİŞİ
- »» EK FİİL (EK EYLEM)
- »» EYLEMDE YAPI
- »» EYLEMDE (FİİLDE) ÇATI
- »» SÖZCÜĞÜN YAPISI
- »» CÜMLENİN ÖGELERİ
- »» CÜMLE TÜRLERİ
- »» SÖZEL MANTIKSAL AKIL YÜRÜTME VE MUHAKEME
- »» TARAMA TESTİ

1. Kendinden büyüklerle bir arada olmak gibi değil bu. Onlar, "Sus, sen anlamazsın." bakışları atıyor. Oysa kendi yaşlıtlarınla birlikteyken eğleniyorsun, yaşının gerektirdiği gibi davranabiliyorsun. Heyecanlarına, şımarıklıklarına filtre takman gerekmiyor.

Bu parçada geçen "heyecanlarına, şımarıklıklarına filtre takmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belli bir yaşın üstündekilerin sorunlarını anlamaya çalışma
B) Başkalarından gelecek eleştirilere karşılık verme
C) Başkalarına aldırmadan bireysel yaşama
D) Duygu ve coşkularını engellemeye çalışma
E) Yaşamda karşılaşılan güçlükleri göz ardı etme

2. Neşet Ertaş ilkokula gittiği yıllarda önce keman, sonra da bağlama çalmayı öğrendi. Babası Muharrem Ertaş'la birlikte o yörenin düşünlerinde bağlama çalıp türkü söylemeye başladı. Ertaş, müzik yönünden etkilendiği tek kişinin babası olduğunu söyler. Kendi sözleriyle bunu şu şekilde ifade eder: Babamla ben aynı ruhun insanlarıyız.

Bu parçadaki altı çizili sözle Neşet Ertaş ve babasının hangi özelliklerinin ortak olduğu vurgulanmak istenmiştir?

- A) İlgilendikleri sanat dalının
B) Kendilerini geliştirme yöntemlerinin
C) Örnek aldıkları kişilerin
D) Sanatı uygulama biçimlerinin
E) Duygu dünyalarının

3. Kapadokya, hem tarihi hem de coğrafyasıyla insanı büyüleyen bir yer, âdeta bir masal âlemi. Bu çok eski yerleşim bölgesi, tuf kayalıklara oyulmuş geleneksel evleri, Hristiyanlığın ilk dönemlerine ait kiliseleri

I

ve yer altı manastırlarıyla dünyanın pek çok köşesinden

II

III

binlerce insanın her yıl bölgeye akmasını sağlıyor.

IV

V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Bir gazetenin yazı işleri müdürü, cehennem ateşini bir kova suyla söndürmeye çalışan bir meleğe benzer.

Bu cümlede "cehennem ateşi" sözüyle vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazeteye çok sayıda haber akması
B) Yapılanın zor ve riskli bir iş olması
C) Her haberden olumlu ya da olumsuz etkilenen kişiler olması
D) Gündemin çok yoğun olması
E) Haber değeri taşıyan olayların çoğunun olumsuz olması

5. (I) Aslında ben, yazdığım polisiye romanlarda, güncel olaylardan hareket ediyorum. (II) Ama bu güncelliği o kadar çekiştirip abartıyorum ki ele aldığım olaylar tanınmaz hâle geliyor. (III) Bu nedenle, televizyonda ya da herhangi bir yayın organında yayımlandığında şaşırtıyorum. (IV) Şu anda yazdığım roman bir üçlemenin ikincisi. (V) Orada da aynı şeyi deniyorum. (VI) Bu romanımda da her şey uç noktalara taşınıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi altı çizili söze ilişkin bir açıklama içermektedir?

- A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde "yardımlaşma" anlamı vardır?**

- A) Gün doğmadan neler doğar.
B) Tek kanatla kuş uçmaz.
C) Sen işten korkma, iş senden korksun.
D) Bir ağızdan çıkan bin ağza yayılır.
E) El, elin eşeğini türkü çağırarak arar.

TÜRKÇE • SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

7. Kiyılarımızda “yazlık” adıyla yapılan evlere bakınca ülkemizde doğasıyla, çevresiyle bütünleşebilen yapıların ne kadar az olduğunu görüyorum. Çoğunun kapı ve pencere boyutları, bizim bol güneşimizle uyuşmuyor. İçlerinde öyle yapılar var ki “Gösteriş düşünüyüm.” diye bas bas bağıyor. Bu evlerin mimarları da kimi şairlerimiz, ressamlarımız gibi Batılı ustaların yaratıcılıklarına sığınıyorlar. Onların anlayışlarını özümsemeden olduğu gibi aktarıyorlar.

Bu parçada geçen “özümsemeden” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinen mimarlık ilkelerine uymadan
- B) Kendi bünyesine uygun bir biçime dönüştürmeden
- C) Çağdaş yaşam koşulları gözetenmeden
- D) Gösteriş merakını yenemeden
- E) Geleneksel yapıları örnek almadan

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gün” sözcüğü ayraç içindeki anlamda kullanılmamıştır?

- A) Ninem, “Gençliğimde bir gün bile rahat yüzü görmedim.” diye yakınırdı. (güneş ışığı)
- B) Artık günler kısalmaya başladı. (gündüz)
- C) Günü gelince ne yapacağımızı söyledim. (zaman)
- D) O günlerde hemen her akşam yazlık sinemalara girdik. (dönem)
- E) Gün doğmadan yola çıkmamız gerek. (güneş)

9. Aşağıdakilerin hangisindeki altı çizili sözcük atılsa cümlelerin anlamında bir değişiklik olmaz?

- A) Çağdaş insan, öncelikle insan olmanın bilincine varmış, erdemine inanmış olmalıdır.
- B) Çağdaş insan, haklarını, yükümlülüklerini bilen insandır.
- C) Çağdaş insan, aile bireylerinin de haklarını savunmasını bilmelidir.
- D) Çağdaş insan, her bireyin haklarının korunmasını, gözetenmesini ister.
- E) Çağdaş insan, çağdaş düşünceyi yakın çevresinden başlayarak ülkesinin her yanına yayar.

10. Gündelik hayat, bireysel etkileşimler çerçevesinde işleyen bir ---- üretim alanıdır. Şaşırtıcı yönü; belirsizlik içeren durumlarda bile rutin, istikrarlı ve ---- bir biçimde seyretmesidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) demir - kararsız
- B) etkileyici - duyarsız
- C) kaliteli - yanlış
- D) yeniden - düzenli
- E) büyük - karışık

11. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin ayraç içinde verilen açıklaması yanlıştır?

- A) Arı, bal alacak çiçeği bilir. (Açıkgoz kişi, çıkar sağlayabileceği yeri bilir.)
- B) Her gönülde bir aslan yatar. (Bazı insanlar hiç olmayacak şeylerin peşine düşer.)
- C) Ne karanlıkta yat ne kara düş gör. (Tehlikelere karşı önceden tedbir alan kişi, kendini ileride üzülmeğe kurtarmış olur.)
- D) Başa gelmez iş olmaz, ayağa değmez taş olmaz. (İnsan yaşadıkça türlü türlü engellerle, güçlüklerle karşılaşır.)
- E) Demir tavında dövülür. (Her işin yapılması için en uygun bir zaman, bir durum vardır.)

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili söz çıkarılırsa anlamda daralma olmaz?

- A) Orada kiminle tanıştığımı söylesem belki de inanzsın.
- B) Hafta sonu eve gelecek, çünkü ailesini çok özlemiş.
- C) Koridorlarda tek başına dolaşır, kimseyle konuşmazdı.
- D) İşe girdi gireli buralara artık uğramaz oldu.
- E) Gittiğim hiçbir yerde böyle sıcak insanlarla karşılaşmadım.

1. Yazar, kendi tiyatro anlayışına dayalı bir tragedya oluşturuyor eserlerinde. Çünkü o, görselleştirdiğini kavramsallaştırmak; kavramsallaştırdığını görselleştirmek için çabılıyor. Bu yolda ilerleyip buna ulaşmanın taşlarını döşüyor sürekli.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanattaki amacını gerçekleştirmek için gerekli ön hazırlıkları yapmak
B) Bir eseri ilginç kılacak farklılıklar oluşturmaya çalışmak
C) Karşıtlıklardan yola çıkarak doğallığı sağlamaya çalışmak
D) Anlatılmak isteneni görünür kılarak onların etki gücünü artırmayı amaçlamak
E) Anlam birimleri üzerinde yoğunlaşarak eseri düşünce açısından güçlendirmek

2. Kimi zaman, iş hayatında ayrıntıların çekiciliğine kendimizi aşırı ölçüde kaptırıyoruz. Bu yüzden derinlerde boğulabiliyor, bunlar üzerine yoğunlaşıp büyük resmi kaçırabiliyoruz. Oysa neyi, niçin yapacağımızın bilinciyle yola çıkmalı; zamanı en iyi biçimde değerlendirmeliyiz.

Bu parçada geçen “büyük resmi kaçırarak” sözüyle yaşamla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarının ilgisini çekecek işlere yönelmek
B) Asıl amaçtan uzaklaşmak
C) Başarılı olmanın yollarını araştırmak
D) Yapılacak işin doğasını tanımamak
E) Çalışma yöntemlerini bilmemek

3. Şu anda Kitap Haber dergisinde “*Yazarlar ve Aşkları*” başlığı altında seri yazılar yazıyorum. O çalışma kısa süre sonra kitap hâline gelecek. Yine ağır ilerlese de yazmaya devam ettiğim bir roman var. Son olarak beni çok heyecanlandıran bir çalışmam var. Şiir kitabım yakında çıkacak. Ben yazmaya şiirle başladım ve umarım ölene dek de kalemimin kalbi şiirle atar.

Bu parçada geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirlerinin başkalarının beğenilmesi
B) Şiirlerini sadece dergilerde yayımlaması
C) Şiir kitaplarının çok fazla satması
D) Şiir türünde eser vermeye devam etmesi
E) Bazen şiir yazmakta sıkıntı çekmesi

4. Dilimizde, bazı durumları belirtmek için “burun” sözcüğü ile oluşturulmuş deyimler kullanılır. Örneğin, iki ayrı yönden gelirken birbirlerine çok yaklaşma durumunda burun buruna gelmek, yakınlarından birinin durumuna

I
çok üzülp acıma durumunda burnunun direği sızlamak,

II
beğenmeyip küçümseme durumunda burun kıvırmak,

III
kendisini ilgilendirmeyen işe karışma durumunda burnunu sokmak, çok öfkelenip sinirlenmiş olma

IV
durumunda burnundan gelmek deyimini kullanılır.

V

Bu parçadaki altı çizili deyimlerden hangisinin kendinden önce verilen açıklaması yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

TÜRKÇE • SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

5. Şiirin başka dile çevrilemezliği, kendi dilinde bile ikinci kez söylenemezliği konusundaki güçlükleri bilen Cemel Süreya, bir yazısında, soylu bir şiirin, bütün güçlüklerle karşın çeviriden artakalabileceğini belirtmiştir.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi şiir, çevrilsede bile kendinden fazla bir şey yitirmez.
B) Şiir çevirisinde çevirmen şairse daha da başarılı olabilir.
C) Şiirin kalıcılığı, işleyip geliştirdiği duygunun derinliğine bağlıdır.
D) Şiiri iyi çevirebilmek için önce şairini tanımak gerekir.
E) Şiir çevirisinin güçlüğü, şiirin sese ve imgeye yaslanmasından kaynaklanır.

6. Dünya genelinde sekiz yüz milyona yaklaşan aktif kullanıcı sayesinde Facebook, bugünün başta gelen toplumsal medya uygulamasıdır. Kendi geliştirdiği uygulamaların yanında, üçüncü parti olarak adlandırdığımız öbür yazılım geliştirici firma uygulamaları ile birbirleriyle ortak noktası bulunmadığı sanılan bağımsız kitleleri çatısı altında toplamayı başarmıştır.

Bu parçada geçen "çatısı altında toplanmak" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karmaşıklığı gözlemek
B) Bir araya getirmek
C) Paylaşımı sağlamak
D) Sosyalleşmeyi artırmak
E) İletişimi artırmak

7. Sosyal gelişmelerin sonucu olarak sanat dünyası üzerine baskı yapıldığı dönemler olmuştur. Bu dönemlerin sanat dünyasında yol açtığı en büyük kayıp ise edebî çeşitleri kuraklaştırma olmuştur. Bu kuraklığın aşılması genellikle oldukça uzun zaman almıştır.

Parçada geçen altı çizili bölümle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Niteliğin eskiye göre kaybolması
B) Yazı türlerinde azalma görülmesi
C) İşlenen konuların farklılaşması
D) Zamanla yarışmayan türlerin bitmesi
E) Deneyimsiz yazarların ortaya çıkması

8. Yeni dünya düzenini algılayıp, teknolojinin bize sunduğu yeni olanaklarla eskiyi yeniden süzdüğümüzde, bambaşka tortular kalıyor dağarcığımıza. Başkalaşıyoruz. Ayrımına varmadan. Dilimiz evrenselleşiyor. Yapısının ve özünün bozulup yok olma tehlikesinin yanında gelişip kökleşme evreleri de kendini gösteriyor. Bu nedenle dar kalıplar içine sıkışıp kalmamalı, yeni açılımlar, gözden kaçırmadan yeni rotalar çizmeliyiz.

Bu parçada altı çizili sözlerle aşağıdakilerden hangisi anlatılmamıştır?

- A) Değişmek
B) Tekrardan değerlendirmek
C) Dünyaca tanınmak
D) Yeni yönler belirlemek
E) Dikkatli davranmak

9. Yazarlığımın ilk yıllarında ideolojik tutumlarımın yol açtığı körlükle bazı kaynakları okumuyordum. Bugün ise o yıllara baktığımda sadece tebessüm ediyorum. Fakat bir binanın temelindeki eksiklik gibi okumadıklarımın eksikliğini hissediyorum.

Bu parçada geçen "ideolojik tutumlarımın yol açtığı körlükle" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünce farklılıklarının doğurduğu yadsıma
B) Yazının üsluptan ibaret olduğuna inanma
C) Her çeşit fikre açık olma
D) Eserlerdeki düşünceleri göz ardı etme
E) Başkalarına faydalı olma amacıyla okuma

1. Filtre, süzme görevi gören bir araçtır. Filtreden geçen şeyler ayrıştırılmış olur. Mesela su filtreden geçirilir ki, içerisindeki bazı yabancı maddelerden ayrıştırılsın. O zaman bu işlem bir engel koyma işlemidir diyebiliriz. Suyun önüne bir engel koyulmuştur. Heyecanlara ve şımarıklıklara filtre takmakta böyle bir şeydir. Onların önüne engel koyarsınız, onları ayrıştırırsınız. "D" seçeneği bu sözü en iyi açıklayan seçenektir. Duyguyu ve coşkuyu ifade eden, heyecan ve şımarıklık engellenmeye çalışılmıştır.

(Cevap D)

2. Bu parçada geçen "ruh" ifadesi insana uyarlanacak olursa "duygu" ibaresi karşımıza çıkacaktır. Ruh insanın duygu dünyasıdır. O halde babasıyla aynı ruhun insanı olan biri onunla aynı duygu dünyasındadır denilebilir.

NOT

Altı çizili söz öbeklerinin anlamı sorularında önce mecaz anlamlı sözcüklerin gerçek anlamı düşünülmelidir. Gerçek anlamları düşünülen bu mecaz anlamlı ifadeler parçada anlatılana uyarlanarak yorum yapılmalıdır.

(Cevap E)

3. Gerçek anlamının dışında bir anlam aradığımız zaman mecaz anlama bakmamız gerekir:

- I. ilk dönemlerine → devir, çağ
- II. yer altı → yerin görünmeyen, derinlerde olan alt kısmı
- III. dünya → Evren, gezegen
- IV. bölge → coğrafi bölüm

I, II, III, IV numaralı sözler gerçek anlamlarıyla kullanılmıştır.

V → "akmasını" sözcüğü cümlede insanların akmasını kastediyor oysa "akmak" deyince aklımıza suyun akması gelir. İnsanların akması mecaz anlamda kullanılmıştır.

(Cevap E)

4. Cümlede yazı işleri müdürünün yaptığı işin ne kadar zor olduğunu anlatmak için, yazı işleri müdürü cehennem ateşini söndürmeye çalışan bir meleğe benzetilmiştir.

(Cevap B)

5. Bir şeyi çekiştirmek parçadaki anlamıyla onu uzatmak anlamına gelmektedir. Yazarın "güncelliği o kadar çekiştirip abartıyorum ki" ifadesi; güncel olayları uzun uzadıya anlatmak, ayrıntıya girmek anlamındadır. Abartıya kaçarak bir anlatım sergilemiştir. VI numaralı cümlede de yazar, "Bu romanımda da her şey uç noktalara taşınıyor." cümlesiyle de aynı şeyi ifade etmiştir. Konuyu uç noktalara varıncaya kadar, ayrıntılı biçimde anlatmıştır.

(Cevap E)

6. "Tek kanatla kuş uçmaz." atasözünde yardımlaşma anlamı vardır. Çünkü bu atasözünde gereken koşullarla donanıp güçlenmeyen kişinin amacına ulaşamayacağı bunun için de başkalarına ihtiyaç duyduğu vurgulanmaktadır. Kuşun uçuş şartının çift kanat olarak sunulması kolektifliği, yani yardımlaşmayı ifade eder.

(Cevap B)

TÜRKÇE • SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

7. Özümsemek, edinilmiş bilgileri bireyin öz malı durumuna getirmek anlamına gelmektedir. Parçada da “özümsemeden” sözüyle anlatılmak istenen “kendi bünyesine uygun bir biçime dönüştürmeden” ifadesiyle B’de verilmiştir.

(Cevap B)

8. “Gün”, çok anlamlı bir sözcüktür. Seçeneklerde bu sözcüğün farklı anlamlarıyla kullanımları verilmiştir. Ancak A seçeneğinde “gün” sözcüğünün ayraç içinde anlamıyla cümledeki anlamı birbiriyle uyuşmamaktadır. Çünkü A’da “gün”, “güneş ışığı” anlamında değil; “dünyanın kendi eksenini etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre” anlamında kullanılmıştır.

(Cevap A)

9. D seçeneğinden “gözetilmek” sözcüğünün çıkarılması cümlede bu anlamı sağlayan “korumak” sözcüğü bulunduğu cümlelerin anlamında bir değişikliğe yol açmaz.

(Cevap D)

10. Parçada boş bırakılan yerlere “yeniden - düzenli” sözcükleri getirilmelidir.

(Cevap D)

11. “Her gönülde bir aslan yatar.” atasözü yanlış açıklanmıştır. Bu atasözünün açıklaması, “Herkesin kendine göre büyük bir emeli vardır.” şeklinde olmalıydı. Diğer atasözlerinin anlamında bir yanlışlık yoktur.

(Cevap B)

12. D seçeneğindeki “girdi gireli” sözü, cümleye “girdiğinden beri”, “artık” anlamını kazandırmaktadır. Buna göre, “artık” sözü, cümleden çıkarılırsa cümlelerin anlamında bir daralma olmaz.

(Cevap D)

1. Kalıplaşmamış söz gruplarıyla ilgili soruları çözerken söz grubunun cümlede kazandığı anlam esas alınmalı, yalnızca altı çizili söze bakılmamalıdır. Buna göre parçada geçen “buna ulaşmanın taşlarını döşüyor” söz grubuyla, sanattaki amacını gerçekleştirmek için gerekli ön hazırlıkları yapmak anlamı vurgulanmıştır. Bu parçadaki altı çizili sözle soyut bir durum somutlaştırarak ifade edilmiştir.

(Cevap A)

2. Bu tip sorularda altı çizili ifade ya da soru öncülünde verilen ifadenin anlamını parçanın genelinden çıkarmalıyız. Sadece altı çizili ya da soru öncülünde verilen ifadeyle yetinilmemelidir. Parçada ifadenin sorulduğu söz grubunun bulunduğu cümlede “Bu yüzden derinlerde boğulabiliyor, bunlar üzerine yoğunlaşıp” ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeye göre eğer bir şeyin üzerinde yoğunlaşıyorsak “asıl amaçtan uzaklaşıyoruz” demektir. Büyük resim kaçırılıyorsa görülmesi gereken görülüyordur.

(Cevap B)

3. “Kalp atışı” hayatın devamlılığını akla getirmektedir. “Kaleminin kalbi şiirle atar.” sözüyle de “Şiir türünde eser vermeye devam etmesi” anlatılmak istenmiştir.

(Cevap D)

4. Parçada altı çizili deyimlerden I, II, III ve IV. ifadeler kendinden önce verilen açıklamaya uygundur. Fakat V. deyim ile açıklaması birbirine uygun değildir. Verilen açıklama “burnundan solumak” deyimine aittir. “Burnundan gelmek” deyiminin anlamı “elde ettiği güzel şeyin arkasından gelen üzüntüler dolayısıyla kendisine zehir olması”dır.

(Cevap E)

5. Soruda her ne kadar altı çizili söz sorulsa da parçanın tamamının iyi özümsemesi gerekir. Çünkü altı çizili ifadeyi parçada destekleyen diğer ifadeler işimizi kolaylaştıracaktır. Altı çizili ifade mecaz bir ifadedir. Mecazlar bir durumu çarpıcı bir şekilde anlatmaya yarar. Ayrıca “soylu bir şiir” ifadesiyle yazar iyi bir şiiri kastetmektedir. O hâlde iyi şiir çevrildiğinde kendinden fazla bir şey kaybetmeyecektir. Bu ifade A seçeneğinde vardır.

(Cevap A)

TÜRKÇE • SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

6. “çatısı altında toplanmak” sözü, dağınık olanı bir araya getirmek anlamındadır. Bu anlam ise B seçeneğinde yer almaktadır.

(Cevap B)

8. Parçada geçen altı çizili sözcükler arasında “dikkatli davranmak” anlamında bir ifade yoktur. Bunun dışında seçeneklerdeki ifadelerin altı çizili sözlerle eşleştirilmesi şu şekildedir.

yeniden süzdüğümüzde → “Tekrardan değerlendirmek”

Başkalaşıyoruz → “Değişmek”

Dilimiz evrenselleşiyor → “Dünyaca tanınmak”

rotalar çizmeliyiz” → “Yeni yönler belirlemek”

(Cevap E)

7. Kuraklaşma; azalma, eskiye kıyasla nicelik olarak düşüş gösterme anlamındadır. Bu gerçek anlamı parçadaki anlam denklemine göre düşündüğümüzde “Yazı türlerinde azalma görülmesi” olarak ifade edebiliriz. Diğer seçeneklerde yer alan ifadeler altı çizili sözün anlam kapsamını ifade etmemektedir.

(Cevap B)

9. Parçada geçen, “ideolojik tutumlarının yol açtığı körlükle” sözü, parçadaki anlam bağlamına göre “Düşünce farklılıklarının doğurduğu yadsıma” anlamındadır. Yadsıma, bir durumun ya da şahsın varlığını görmezden gelmek, varlığını kabul etmemektir.

(Cevap A)

MATEMATİK

- »» SAYILAR
- »» ÇÖZÜMLEME
- »» ASAL SAYILAR VE ASAL ÇARPANLAR
- »» FAKTÖRİYEL
- »» BÖLME VE BÖLÜNEBİLME
- »» EBOB VE EKOK
- »» RASYONEL SAYILAR
- »» ÜSLÜ SAYILAR
- »» KÖKLÜ SAYILAR
- »» ÇARPANLARA AYIRMA
- »» ORAN VE ORANTI
- »» BASİT EŞİTSİZLİK
- »» MUTLAK DEĞER
- »» DENKLEM ÇÖZME
- »» SAYI - KESİR PROBLEMLERİ

MATEMATİK • İÇİNDEKİLER

- YÜZDE PROBLEMLERİ
- YAŞ PROBLEMLERİ
- KAR ZARAR PROBLEMLERİ
- FAİZ PROBLEMLERİ
- KARIŞIM PROBLEMLERİ
- HAREKET PROBLEMLERİ
- İŞÇİ VE HAVUZ PROBLEMLERİ
- KÜMELER
- İŞLEM
- MODÜLER ARİTMETİK
- PERMÜTASYON
- KOMBİNASYON
- OLASILIK
- FONKSİYONLAR
- TABLO GRAFİK OKUMA VE YORUMLAMA
- SAYISAL MANTIKSAL AKIL YÜRÜTME
- ŞEKİL YETENEĞİ
- GEOMETRİ: ÜÇGENLER
- GEOMETRİ: DÖRTGENLER - ÇOKGENLER
- GEOMETRİ: ÇEMBER - DAİRE
- GEOMETRİ: KATI CİSİMLER
- GEOMETRİ: ANALİTİK GEOMETRİ

1. a, b ve $c \in \mathbb{N}$
 $2a + b$ çift sayı ve $a \cdot c$ tek sayı olduğuna göre,
 I. a^b
 II. b^a
 III. $a \cdot b \cdot c$
 IV. $\frac{b}{2}$
 V. $a^{210} \cdot b^{209}$
 ifadelerinden kaç tanesi daima tek sayıdır?
 A) 0 B) 1 C) 2 D) 3 E) 5
2. Çarpma işlemine göre tersi tam sayı olan tam sayıların kümesi aşağıdakilerden hangisidir?
 A) $\{0\}$ B) $\left\{\frac{1}{2}\right\}$ C) $\{1, 2\}$ D) $\{-1, 1\}$ E) $\{\}$
3. Beş basamaklı bir sayının üç basamaklı bir sayıyla çarpımı en çok kaç basamaklı bir sayı olur?
 A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9
4. a bir asal sayı olmak üzere,
 $\frac{5a + 259}{a}$
 kesri bir doğal sayı belirttiğine göre, a 'nın alabileceği değerler toplamı kaçtır?
 A) 43 B) 44 C) 45 D) 46 E) 47
5. Rakamları birbirinden farklı iki basamaklı en büyük doğal sayı ile rakamları sıfırdan ve birbirinden farklı üç basamaklı en küçük doğal sayının toplamı kaçtır?
 A) 221 B) 222 C) 223 D) 224 E) 225
6. a, b ve c ardışık çift doğal sayılardır.
 $a < b < c$ olmak üzere,
 $\frac{(b-a) - (a-c)}{b-c}$
 ifadesinin değeri kaçtır?
 A) -4 B) -3 C) -2 D) -1 E) 1
7. x, y ve z tam sayıları için
 $2x = 3y = 5z$
 olduğuna göre, $x + y + z$ toplamının alabileceği değerlerden 100'e en yakın olanı kaçtır?
 A) 93 B) 96 C) 98 D) 103 E) 105
8. x ve y iki basamaklı doğal sayılar olmak üzere,
 $x - y = 65$
 eşitliğini sağlayan kaç tane x sayısı vardır?
 A) 20 B) 25 C) 30 D) 35 E) 40

MATEMATİK • SAYILAR

9. $30 - 10 \cdot (8 - 5 \cdot 2)$
işleminin sonucu kaçtır?
A) 20 B) 30 C) 45 D) 50 E) 60
10. x ve y doğal sayıları için
 $3x + 8y = 41$ olduğuna göre,
I. x sayısı y 'den küçüktür.
II. x ve y 'nin biri tek sayı diğeri çift sayıdır.
III. x daima tek sayıdır.
ifadelerinden hangileri daima doğrudur?
A) I, II ve III B) I ve II C) Yalnız I
D) Yalnız II E) Yalnız III
11. a , b ve c ardışık tam sayılar ve $a > b > c$ olduğuna göre,
 $(a - b + 1) \cdot (a - c - 1) \cdot (c - b)$
çarpımının sonucu kaçtır?
A) 4 B) 2 C) 0 D) -1 E) -2
12. x ve y tam sayıları için $3x + 2y = 15$ olduğuna göre,
I. x sayısı tektir.
II. y sayısı çifttir.
III. $x \cdot y \geq 0$ 'dir.
ifadelerinden hangileri her zaman doğrudur?
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III
13. $(3 - 1) + (6 - 4) + (9 - 7) + \dots + (33 - 31)$
işleminin sonucu kaçtır?
A) 22 B) 24 C) 26 D) 28 E) 30
14. x ve y pozitif tam sayıları için $2x - y = 9$ olduğuna göre,
I. x bir tek sayıdır.
II. y bir tek sayıdır.
III. $x > y$ 'dir.
ifadelerinden hangileri her zaman doğrudur?
A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III
15. İki basamaklı ardışık 5 çift doğal sayının rakamları toplamı 34'tür.
Buna göre, bu sayıların en küçüğü kaçtır?
A) 24 B) 26 C) 28 D) 30 E) 32
16. A, B ve C birer rakam olmak üzere, aşağıdaki çarpma işlemi veriliyor.

$$\begin{array}{r} \text{ABC} \\ \times \text{BC} \\ \hline \dots \\ + \text{ABC} \\ \hline 10725 \end{array}$$
Buna göre, A rakamı kaçtır?
A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

1. a, b, c ve d doğal sayılardır.

$$\frac{a}{b} = c \text{ ve } a \cdot c = d$$

olduğuna göre, $b \cdot d$ aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 90 B) 72 C) 64 D) 40 E) 24

2. x ten başlayarak artan ardışık 16 tane pozitif tam sayının aritmetik ortalaması x ten kaç fazladır?

- A) 6 B) 6,5 C) 7,5 D) 8 E) 9

3. $12 - [5 - 8 - (-7)]$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) -8 B) -2 C) 2 D) 6 E) 8

4. a ve b birer gerçel (reel) sayı olmak üzere,

$$\frac{2a + b}{a} = 1$$

olduğuna göre, aşağıdakilerden hangisi her zaman doğrudur?

- A) $a > 0$ B) $b > 0$ C) $a \cdot b < 0$
D) $a = b$ E) $a = 2b$

5. İki basamaklı doğal sayılardan kaç tanesinin 12 ile çarpımından elde edilen sayının birler basamağı sıfırdır?

- A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 18

6. a, b ve c birbirinden farklı pozitif tam sayılar olmak üzere,

$$a < 2b$$

$$b < 5c$$

olduğuna göre, $a + b + c$ toplamının en küçük değeri kaçtır?

- A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

7. $x < 0$

$$x \cdot y < 0$$

$$x \cdot y \cdot z > 0$$

olduğuna göre, x, y ve z'nin işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) -, -, - B) -, -, + C) -, +, -
D) -, +, + E) +, -, +

8. I. Tam sayı olmayan bir rasyonel sayı yoktur.

II. Rasyonel sayı olmayan bir tam sayı yoktur.

III. Bazı rasyonel sayılar bir tam sayıdır.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

MATEMATİK • SAYILAR

9. $-7 - 3(-5) - 4$
işleminin sonucu kaçtır?
A) -26 B) -18 C) -12 D) 4 E) 10
10. a, b ve c gerçel sayıları için
 $a^2 \cdot b < 0$
 $a - b < 0$
 $a - b \cdot c < 0$
olduğuna göre; a, b ve c'nin işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisi olabilir?
A) -, -, - B) +, +, + C) -, +, +
D) +, -, + E) +, +, -
11. $A = 3 + 6 + 9 + \dots + 27$
 $B = 5 + 10 + 15 + \dots + x$
eşitlikleri veriliyor.
 $5A = 3B$ olduğuna göre, x kaçtır?
A) 40 B) 45 C) 50 D) 55 E) 60
12. x, y ve z pozitif tam sayıları için
 $2x = 5y$
 $3y = 4z$
olduğuna göre, x + y + z toplamının alabileceği en küçük değer kaçtır?
A) 17 B) 19 C) 22 D) 23 E) 25
13. $8 \leq x < 105$
aralığında kaç tane çift sayı vardır?
A) 46 B) 47 C) 49 D) 50 E) 52
14. Ardışık 9 çift sayının toplamı 144 olduğuna göre, en küçük sayı kaçtır?
A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12
15. a, b ve c pozitif tam sayılar ve $a < b < c$ dir.
 $a + b = 7$ ve $b + c = 10$ olduğuna göre, $a \cdot b \cdot c$ çarpımını kaçtır?
A) 24 B) 36 C) 40 D) 48 E) 72
16. Bayramda ziyarete gelenlere ikram edilmek üzere alınan bir şeker kutusunda 40 adet şeker vardır. Büyükler bu kutudan birer adet, çocuklar ise ikişer adet alıyor ve kutuda 18 adet şeker kalıyor.
Büyüklerin sayısı B, çocukların sayısı Ç olmak üzere,
I. $B = Ç$ olabilir.
II. B kesinlikle çift sayıdır.
III. Ç kesinlikle tek sayıdır.
İfadelerinden hangileri doğrudur?
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

1. $a, b \in \mathbb{R}^-$
 $a + b = -11$
 olduğuna göre, $a \cdot b$ çarpımının en büyük değeri kaçtır?
 A) 0 B) 30 C) $\frac{25}{2}$ D) $\frac{121}{4}$ E) $\frac{123}{4}$
2. p, r ve s gerçel sayıları için
 $p + r^6 < 0 < p - r < p + s$
 olduğuna göre, p, r ve s sayılarının işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?
 A) -, +, - B) +, +, + C) +, -, -
 D) +, +, - E) -, -, +
3. a ve b birer tam sayı olmak üzere,
 $a^4 - a \cdot b - a + b$
 ifadesi bir tek sayıdır.
 Buna göre,
 I. a tek sayıdır.
 II. b tek sayıdır.
 III. $a^4 + b^4$ tek sayıdır.
 ifadelerinden hangileri doğrudur?
 A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
 D) II ve III E) I ve II
4. 1'den n 'ye kadar olan doğal sayıların toplamı a , 1'den m 'ye kadar olan doğal sayıların toplamı b olduğuna göre, $\frac{m-n}{a-b}$ oranı kaçtır?
 A) $\frac{n+m+1}{2}$ B) $-\frac{n+m+1}{2}$ C) $\frac{2}{n+m+1}$
 D) $-\frac{2}{n+m+1}$ E) $\frac{2}{n+m}$
5. x, y ve z pozitif gerçel sayıları için;
 $x \cdot y = 3$
 $y \cdot z = 1$
 $x - y - z = 0$
 olduğuna göre, $x \cdot y \cdot z$ çarpımı kaçtır?
 A) $\sqrt{2}$ B) $\frac{1}{2}$ C) $\frac{3\sqrt{2}}{2}$ D) $\frac{\sqrt{2}}{3}$ E) $\frac{\sqrt{2}}{4}$
6. 1'den n 'ye kadar olan ardışık n tane doğal sayının toplamı $\frac{n \cdot (n+1)}{2}$ dir.
 Buna göre, $13 + 14 + 15 + 16 + \dots + 27 + 28$ toplamı kaçtır?
 A) 298 B) 302 C) 314 D) 328 E) 336
7. $A = 1 \cdot 3 + 2 \cdot 4 + 3 \cdot 5 + \dots + 15 \cdot 17$
 $B = 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + 4 \cdot 5 + \dots + 16 \cdot 17$
 olduğuna göre, $B - A$ farkı kaçtır?
 A) 150 B) 145 C) 142 D) 137 E) 124
8. $a, b \in \mathbb{R}$
 $a^2 + b^3$ toplamı çift sayıdır.
 Buna göre aşağıdakilerden hangisi daima tek sayıdır?
 A) $2b^2 + 5$ B) $a - b + 1$ C) $4a + 7$
 D) $3a^4 + 5b^{12} + 1$ E) $a \cdot b - 1$

MATEMATİK • SAYILAR

9. a, b, c ve d tamsayılar olmak üzere,

$$b - a = d - c$$

$$b + c = 12$$

olduğuna göre, a + b + c + d toplamı kaçtır?

- A) 14 B) 16 C) 18 D) 24 E) 36

10. Birbirlerinden farklı üç basamaklı üç doğal sayının toplamı 776'dır.

Bu sayıların en küçüğü 183 olduğuna göre, en büyüğü en fazla kaçtır?

- A) 407 B) 409 C) 411 D) 413 E) 415

11. m, n ve p gerçel sayıları için

$$m + n^4 < 0 < m - n < m + p$$

olduğuna göre, m, n ve p sayılarının işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) -, -, + B) +, -, + C) -, -, -
D) -, +, + E) +, +, +

12. !x = {x ile 2x arasındaki tam sayıların çarpımı}

$$x! = \{x \text{ ile } 1 \text{ arasındaki tam sayıların çarpımı}\}$$

$$\text{ÖR: } 4! = 3 \cdot 2 \cdot 1 = 6 \quad 14 = 5 \cdot 6 \cdot 7 = 210$$

Buna göre, $\frac{16}{6!}$ işleminin sonucu kaçtır?

- A) 441 B) 462 C) 485 D) 512 E) 750

13. a, b ve c gerçel sayıları için

$$a \cdot b < 0$$

$$a + c = 0$$

$$b + c < 0$$

olduğuna göre, a, b ve c'nin işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) -, -, + B) -, +, - C) -, +, +
D) +, -, - E) +, +, -

14. x ve y gerçel sayıları için $\frac{x}{y} = -3$ olduğuna göre,

I. x · y çarpımı sıfır olamaz.

II. x ve y ters işaretlidir.

III. x tam sayıysa y de tam sayıdır.

İfadelerinden hangileri her zaman doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

15. a ve b pozitif tam sayılar olmak üzere,

$$ab = 3$$

$$c = 8b$$

olduğuna göre, b'nin alabileceği en büyük değer için a + b + c toplamı kaçtır?

- A) 30 B) 28 C) 23 D) 20 E) 18

$$\begin{array}{r} 16. \quad A00 \\ \quad \quad BB0 \\ \quad \quad + CCC \\ \hline \quad \quad 1516 \end{array}$$

olduğuna göre, A kaçtır?

- A) 6 B) 5 C) 4 D) 3 E) 2

1. $a \cdot c \rightarrow$ tek ise $a \rightarrow$ tek ve $c \rightarrow$ tek sayıdır.

$2a + b \rightarrow$ çift ise $b \rightarrow$ çift sayıdır.

$a^b \rightarrow T^Ç$ (Daima tek sayıdır.) Doğru!

$b^a \rightarrow Ç^T$ (Daima çift sayıdır.) Yanlış!

$a \cdot b \cdot c \rightarrow T \cdot Ç \cdot Ç$ (Daima çift sayıdır.) Yanlış!

$\frac{b}{2} \rightarrow \frac{Ç}{2}$ (Tek de olabilir, çift de olabilir.) Yanlış!

$a^{210} \cdot b^{209}$ (Daima çift sayıdır.) Yanlış!

(Cevap B)

2. Çarpma işlemine göre 1 in tersi 1 ve -1 in tersi -1 dir. Ters tam sayı olan tam sayılar 1 ve -1 dir.

(Cevap D)

3. Beş basamaklı en büyük sayı

$$99\,999 = 10^5 - 1$$

üç basamaklı en büyük sayı

$$999 = 10^3 - 1$$

$$(10^5 - 1) \cdot (10^3 - 1) = 10^5 \cdot 10^3 - 10^5 - 10^3 + 1 = 10^8 - 10^5 \dots$$

9 basamaklı

şeklinde alırsak 9 basamaklı sayıdan 6 basamaklı sayı eksiltmekle 8 basamaklı bir sayı elde ederiz.

2. yol: m basamaklı bir sayı ile n basamaklı bir sayının çarpımı en az $(m + n - 1)$, en çok $m + n$ basamaklı olur.

Buna göre $5 + 3 = 8$ basamaklı bir sayı olur.

(Cevap D)

4. a asal;

$$\frac{5a + 259}{a} = 5 + \frac{259}{a} = 5 + \frac{37 \cdot 7}{a} \Rightarrow a = 37 \text{ veya } a = 7 \text{ olabilir.}$$

Bunların toplamı; $37 + 7 = 44$ olur.

(Cevap B)

5. Rakamları birbirinden farklı iki basamaklı en büyük doğal sayı = 98

Rakamları sıfırdan ve birbirinden farklı üç basamaklı en küçük doğal sayı = 123

$98 + 123 = 221$ bulunur.

(Cevap A)

$$6. \quad \begin{array}{ccc} a < b < c \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ n-2 & n & n+2 \end{array}$$

$$\frac{(b-a) - (a-c)}{b-c} = \frac{(n-(n-2)) - (n-2-(n+2))}{n-(n+2)} = \frac{2 - (-4)}{-2} = \frac{6}{-2} = -3 \text{ bulunur.}$$

(Cevap B)

7. x, y ve z tam sayı.

$$2x = 3y = 5z \text{ ise } x = 15k$$

$$y = 10k$$

$$z = 6k$$

$$x + y + z = 15k + 10k + 6k = 31k$$

$k = 3$ alındığında

$$31 \cdot 3 = 93$$

$k = 4$ alındığında

$$31 \cdot 4 = 124 \text{ bulunur.}$$

$x + y + z$ toplamının alabileceği değerlerden 100'e yakın olanı 93 bulunur.

(Cevap A)

8. x ve y iki basamaklı doğal sayılar.

$$x - y = 65$$

$$y = 10 \text{ alındığında } x = 75$$

$$y = 11 \text{ alındığında } x = 76$$

$$\frac{99 - 75}{1} + 1 = 24 + 1 = 25 \text{ tane } x \text{ sayısı vardır.}$$

(Cevap B)

$$9. \quad = 30 - 10 \left(8 - \frac{5 \cdot 2}{10} \right)$$

$$= 30 - 10(8 - 10)$$

$$= 30 - 10(-2)$$

$$= 30 + 20$$

$$= 50 \text{ bulunur.}$$

(Cevap D)

MATEMATİK • SAYILAR

10.

$$\begin{array}{r} 3x + 8y = 41 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ 3 \quad 4 \\ 11 \quad 1 \end{array}$$

x ve y sayıları sırasıyla (3, 4) ve (11, 1) dir.

Bu durumda yalnız III doğrudur.

(Cevap E)

11.

$$\begin{array}{ccc} a > b > c \\ \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ x+2 & x+1 & x \end{array} \quad a, b, c \text{ ardışık tamsayı}$$

$$\begin{aligned} & (a - b + 1) \cdot (a - c - 1) \cdot (c - b) \\ & \Rightarrow (x + 2 - (x + 1) + 1) \cdot (x + 2 - x - 1) \cdot (x - (x + 1)) \\ & \Rightarrow (x + 2 - x - 1 + 1) \cdot (x - x - 1) \cdot (-1) \\ & \Rightarrow (2) \cdot (-1) \cdot (-1) \\ & \Rightarrow -2 \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

Çarpımının sonucu -2 dir.

(Cevap E)

12.

y sayısı tekte olsa çiftte olsa $2y$ çifttir.

$$\underbrace{\text{ç}3x + 2y}_{\text{çift}} = 15$$

I. x sayısı tektir. (✓)

II. y sayısı çifttir. (y'nin tek mi çift mi olduğu belli değil) (x)

III. $x \cdot y \geq 0$ (y belli değil) (x)

Örneğin, $y = -3$ için ve $x = 7$ ve

$xy = 7(-3) = -21$ olur. $x \cdot y$ çarpımı pozitif olmayabilir.

(Cevap A)

13.

Terimler toplamı formülünden

$$\begin{aligned} & (3 + 6 + 9 + \dots + 33) - (1 + 4 + 7 + \dots + 31) \\ & \frac{18}{2} \cdot \frac{11}{2} - \frac{16}{2} \cdot \frac{11}{2} = 198 - 176 = 22 \end{aligned}$$

(Cevap A)

14. $2x - y = 9$

x çift ise,

$$2 \cdot \text{Ç} - y = 9$$

$$\text{Ç} - y = 9 \Rightarrow y \text{ tek olmalı}$$

x tek ise,

$$2 \cdot \text{T} - y = 9$$

$$\text{Ç} - y = 9 \Rightarrow y \text{ tek olmalı}$$

I. x bir tek sayıdır, her zaman doğru değildir.

II. y bir tek sayıdır. Evet, x tek olsun, çift olsun y hep tektir. (Gösterdik.)

III. $x = 10$ ve $y = 11$ alındığında $2x - y = 9$ olur.

Cevap Yalnız II

(Cevap A)

15. Şıklardan gidecek olursak en küçüğe C şikkından, 28'den başlarsak,

$$28, 30, 32, 34, 36$$

$$2 + 8 + 3 + 0 + 3 + 2 + 3 + 4 + 3 + 6 = 34$$

En küçük sayımız 28'dir.

(Cevap C)

16.

$$\begin{array}{r} 1 \\ \uparrow \\ 7 \leftarrow ABC \\ \underline{x \quad BC \rightarrow 5} \\ \quad 3575 \\ + \quad ABC \\ \hline 10725 \end{array}$$

Çarpma işleminin birler basamağı 5 olduğundan C rakamı 5 bulunur. I. çarpma işleminin sonucu 3575 bulunur. Buradan;

$$A \rightarrow 7$$

$$B \rightarrow 1$$

$$C \rightarrow 5 \text{ bulunur.}$$

Sonuç olarak A = 7 bulunur.

(Cevap D)

1. $\frac{a}{b} = c$ ve $a \cdot c = d$

c yerine $\frac{a}{b}$ yazalım.

$$\Rightarrow a \cdot \frac{a}{b} = d$$

$$\Rightarrow \frac{a^2}{b} = d$$

$$\Rightarrow a^2 = b \cdot d$$

şıkları incelediğimizde tam kare olan 64 sayısıdır.

(Cevap C)

2. $\frac{x+x+1+\dots+x+15}{16}$
 $= \frac{16x+1+2+3+4+\dots+15}{16}$
 $= \frac{16x}{16} + \frac{15 \cdot 16}{2 \cdot 16}$
 $= x + \frac{15}{2} \Rightarrow x + 7,5$

(Cevap C)

3. $12 - [5 - 8 - (-7)]$
 İlk önce parantez içini yapalım.
 $12 - [5 - 8 + 7]$
 $12 - [4]$
 $12 - 4 = 8$

(Cevap E)

4. $\frac{2a+b}{a} = \frac{1}{1} \Rightarrow 2a+b = a \Rightarrow a = -b$ 'dir.

Yani a ile b nin işaretleri zıttır. Bu iki sayının çarpımı negatiftir.

(a. b < 0)

(Cevap C)

5. Çarpılan sayı a olsun.

$12 \cdot a$ çarpımının birler basamağının sıfır olabilmesi için a'nın birler basamağının 0 veya 5 olması gerekir. Birler basamağı 0 veya 5 olan iki basamaklı sayılar {10, 15, 20, ..., 90, 95}

Bu şartı sağlayan, $\frac{95-10}{5} + 1 = 18$ tane sayı vardır.

(Cevap E)

6. c = 1 için

$a < 2b < 10$ dir.

Buna göre, a = 3 ve b = 2 için eşitsizlik sağlanır.

(a + b + c)'nin en küçük değeri $2 + 3 + 1 = 6$ olur.

$$\begin{matrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{1} \\ \hline 2 & 3 & 1 \end{matrix}$$

(Cevap A)

7. $x < 0 \Rightarrow x = -$

$x \cdot y < 0 \Rightarrow y > 0 \Rightarrow y = +$
 $- \quad +$

$\underbrace{x \cdot y}_{<0} \cdot \underbrace{z}_{>0} > 0 \Rightarrow z < 0 \Rightarrow z = -$
 $<0 \quad <0$

(Cevap C)

8. I. Tam sayı olmayan bir rasyonel sayı yoktur. I. yanlıştır. Çünkü tam sayılar aynı zamanda rasyonel sayıdır.

II. Rasyonel sayı olmayan bir tam sayı yoktur. II. doğru her tam sayı rasyoneldir.

III. Bazı rasyonel sayılar bir tam sayıdır. III. doğrudur.

(Cevap E)

9.
$$\begin{aligned} &= -7 - 3(-5) - 4 \\ &= -7 + 15 - 4 \\ &= -11 + 15 \\ &= 4 \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

(İşlem önceliği kullanılarak çözüme gidilir.)

(Cevap D)

10.
$$\begin{array}{cc} a^2 \cdot b < 0 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ + \quad - \end{array}$$

$a - b < 0$ $b < 0$ olduğundan $a < 0$ 'dır.

$$\begin{array}{cc} a - b \cdot c < 0 & a < b \cdot c \\ \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow & \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ - \quad - \quad - & - \quad - \quad + \end{array}$$

Yani $(-, -, -)$ veya $(-, -, +)$ olabilir.

Buna göre işaretler sırasıyla $(-, -, -)$ bulunur.

(Cevap A)

11.
$$\begin{aligned} A &= 3 + 6 + 9 + \dots + 27 \\ B &= 5 + 10 + 15 + \dots + x \\ 5A &= 5 \cdot (3 + 6 + 9 + \dots + 27) \\ &= 15 + 30 + 45 + \dots + 135 \\ 3B &= 3 \cdot (5 + 10 + 15 + \dots + x) \\ &= 15 + 30 + 45 + \dots + 3x \\ 5A &= 3B \text{ olduğundan} \\ 15 + 30 + 45 + \dots + 135 &= 15 + 30 + 45 + \dots + 3x \\ 135 &= 3x \end{aligned}$$

Buna göre $x = 45$ bulunur.

(Cevap B)

12.
$$\begin{array}{ccc} 2x = 5y & \text{ve} & 3y = 4z \\ \downarrow \quad \downarrow & & \downarrow \quad \downarrow \\ 10 & 4 & 4 & 3 \end{array}$$

$x = 10$, $y = 4$ ve $z = 3$ bulunur.

Buna göre $x + y + z$ toplamının en küçük değeri

$10 + 4 + 3 = 17$ bulunur.

(Cevap A)

13. $8 \leq x < 105 \rightarrow 8, 10, 12, \dots, 104$

$$\text{Terim sayısı} = \frac{104 - 8}{2} + 1 = 48 + 1 = 49$$

(Cevap C)

14. Ortanca sayı $= \frac{144}{9} = 16$

$$\begin{array}{ccc} 8, 10, 12, 14 & 16 & 18, 20, 22, 24 \\ \underbrace{\hspace{2cm}} & & \underbrace{\hspace{2cm}} \\ 4 \text{ tane} & & 4 \text{ tane} \end{array}$$

En küçük sayı 8

(Cevap C)

15.
$$\begin{array}{cc} a + b = 7 & b + c = 10 \\ \begin{array}{cc} 1 & 6 \\ 2 & 5 \\ 3 & 4 \end{array} & \begin{array}{cc} 6 & 4 \\ 5 & 5 \\ 4 & 6 \end{array} \end{array}$$

$a < b < c$ olduğundan,

$a = 3$

$b = 4$

$c = 6$ dir.

$a \cdot b \cdot c = 3 \cdot 4 \cdot 6 = 72$

(Cevap E)

16. $B + 2 \cdot \Ç + 18 = 40$

$B + 2 \cdot \Ç = 22$

I. B ile Ç eşit olamaz.

II. B kesinlikle çift sayıdır.

III. Ç için kesin bir şey söylenemez.

(Cevap B)

1. a ve b negatif reel sayıları birbirine yakın alınırsa a = b alınabilir.

$$a + b = -11$$

$$a + a = -11$$

$$a \cdot b = \left(-\frac{11}{2}\right) \cdot \left(-\frac{11}{2}\right)$$

$$a \cdot b = \frac{121}{4}$$

$$a \cdot b \text{ nin en büyük değeri } \frac{121}{4} \text{ tür.}$$

(Cevap D)

2. $p + r^6 < 0 < p - r < p + s$

$$p + r^6 < 0 \text{ ise } p < 0$$

$$p - r > 0 \text{ ise ve } p < 0 \text{ ise } r < 0 \text{ dir.}$$

$$p + s > 0 \quad p < 0 \text{ ise } s > 0 \text{ dir.}$$

$$p = -$$

$$r = -$$

$$s = +$$

(Cevap E)

3. Öncülleri inceleyelim.

I. öncül: $a^4 - ab - a + b$

$$T \quad T \quad T \quad T \rightarrow \text{Ç}$$

$$T \quad T \quad \text{Ç} \quad T \rightarrow \text{Ç doğru değildir.}$$

II. öncül: $a^4 - ab - a + b$

$$\text{Ç} \quad \text{Ç} \quad T \quad \text{Ç} \rightarrow T \rightarrow \text{ifadede kesinlik}$$

T T T T $\rightarrow$ Ç sorulmadığından doğrudur.

III. öncül: $a^4 + b^4$

$$T \quad \text{Ç} \rightarrow T \text{ doğrudur.}$$

Buna göre, II ve III doğrudur.

(Cevap D)

- 4.

$$1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{n \cdot (n+1)}{2} = a$$

$$1 + 2 + 3 + \dots + m = \frac{m \cdot (m+1)}{2} = b$$

$$\frac{n \cdot (n+1)}{2} - \frac{m \cdot (m+1)}{2} = a - b$$

$$n^2 + n - m^2 - m = 2 \cdot (a - b)$$

$$(n - m)(n + m) + (n - m) = 2 \cdot (a - b)$$

$$(n - m)(n + m + 1) = 2 \cdot (a - b)$$

$$\frac{m - n}{a - b} = -\frac{2}{n + m + 1} \text{ olur.}$$

(Cevap D)

5. $\frac{x \cdot y}{y \cdot z} = \frac{3}{1}$ oranlarsak $\frac{x}{z} = \frac{3}{1}$ 'dir. x'e 3k dersek, z'ye k diyebiliriz. $x - y - z = 0$ ifadesi $x = y + z$ şeklinde düzenleyelim.

$$x = y + z$$

$$3k = y + k \text{ olduğundan}$$

$$y = 2k \text{ dir. Şimdi, } x \cdot y = 3 \text{ ise, } 3k \cdot 2k = 6k^2 = 3,$$

$$k^2 = \frac{1}{2} \text{ ve } k = \frac{1}{\sqrt{2}} \text{ dir.}$$

$$\text{O halde, } x = 3k = \frac{3}{\sqrt{2}}, y = 2k = \frac{2}{\sqrt{2}}, z = k = \frac{1}{\sqrt{2}} \text{ dir.}$$

$$x \cdot y \cdot z = \frac{3}{\sqrt{2}} \cdot \frac{2}{\sqrt{2}} \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{6}{2\sqrt{2}} = \frac{6\sqrt{2}}{4} = \frac{3\sqrt{2}}{2}$$

(Cevap C)

6. $13 + 14 + 15 + \dots + 28$
 $= (1 + 2 + \dots + 12 + 13 + \dots + 28) - (1 + 2 + \dots + 12)$
 $= \frac{14 \cdot 28 \cdot 29}{2} - \frac{6 \cdot 12 \cdot 13}{2} = 14 \cdot 29 - 6 \cdot 13$
 $= 406 - 78 = 328$

(Cevap D)

7. $B = 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + 4 \cdot 5 + \dots + 16 \cdot 17$

$$A = 1 \cdot 3 + 2 \cdot 4 + 3 \cdot 5 + \dots + 15 \cdot 17$$

$$B - A = 2 \cdot 3 - 1 \cdot 3 + 3 \cdot 4 - 2 \cdot 4 + \dots + 16 \cdot 17 - 15 \cdot 17$$

$$= 6 - 3 + 12 - 8 + 20 - 15 + \dots + 272 - 255$$

$$= 3 + 4 + 5 + 6 + \dots + 17$$

$$= \frac{17 \cdot 18}{2} - \frac{2 \cdot 3}{2}$$

$$= 9 \cdot 17 - 3$$

$$= 153 - 3 = 150 \text{ bulunur.}$$

(Cevap A)

MATEMATİK • SAYILAR

8. $a^2 + b^3$ çift ise $a^2 \rightarrow$ çift ve $b^3 \rightarrow$ çift ya da $a^2 \rightarrow$ Tek ve b^3 Tek dir.

a^2 sayısı tek ya da çift sayı alındığında a sayısı için tek ya da çift olduğu söylenemez. Ancak a^2 sayısı tek sayısı ise a^4 de tek sayıdır. b^3 sayısı çift ise b^{12} sayısı da çifttir.

$$a^2 \rightarrow \text{Tek} \quad b^3 \rightarrow \text{Tek} \quad \text{ise} \quad 3a^4 + 5b^{12} + 1$$

$$T + T + 1 = \text{Tek}$$

$$a^2 \rightarrow \text{Çift} \quad b^3 \rightarrow \text{Çift} \quad \text{ise} \quad 3a^4 + 5b^{12} + 1$$

$$\text{Ç} + \text{Ç} + 1 = \text{Tek}$$

D şıkkı daima tektir.

(Cevap D)

9. $b - a = d - c$

$$b + c = 12$$

$$\overbrace{b - a = d - c}^{\text{ise}} \quad c + b = a + d \text{ olur.}$$

$$b + c = 12 \text{ ise } a + d = 12 \text{ olur.}$$

Yerlerine yazalım.

$$a + b + c + d = \frac{a+d}{12} + \frac{b+c}{12}$$

$$= 12 + 12 = 24 \text{ bulunur.}$$

(Cevap D)

10. $a + b + c = 776$

$$183 + b + c = 776$$

$$b + c = 593$$

Birinin en büyük olabilmesi için sayılardan birini 184 alırsak

$$184 + c = 593$$

$$c = 409$$

(Cevap B)

11. $m + n^4 < 0$ ise

$$\begin{array}{c} \downarrow \quad \downarrow \\ - \quad + \end{array}$$

$$m - n > 0 \text{ ise}$$

$$\begin{array}{c} \downarrow \quad \downarrow \\ - \quad - \end{array}$$

$$m + p > m - n > 0 \text{ ise}$$

$$\begin{array}{c} \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ - \quad + \quad - \quad - \end{array}$$

Buna göre,

$$m, n, p = -, -, +$$

(Cevap A)

12. $!6 = 7 \cdot 8 \cdot 9 \cdot 10 \cdot 11$

$$6! = 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2$$

$$\frac{!6}{6!} = \frac{7 \cdot 8 \cdot 9 \cdot 10 \cdot 11}{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2} \quad 42 \cdot 11 = 462 \text{ bulunur.}$$

(Cevap B)

13. $a \cdot b < 0$

$$a + c = 0$$

$$b + c < 0$$

$$a + c = 0 \Rightarrow a = -c \text{ (a ile c zıt işaretlidir.)}$$

$$a \cdot b < 0 \Rightarrow \text{(b ile a zıt işaretli, b ile c aynı işaretlidir.)}$$

O halde $b + c < 0$ ise b ve c negatif

a pozitif olmalıdır.

$$a = + \quad b = - \quad c = -$$

(Cevap D)

14. I. $x = 0$ olsun. $\frac{0}{y} = 0$ olduğundan, x sıfır olamaz. y sayısı payda olduğundan 0 olamaz x · y çarpımı 0 olamaz.

II. $\frac{x}{y} = -3 \Rightarrow -3$ negatif olduğundan, x ve y ters işaretlidir.

III. x tam sayısı ise $\frac{x}{y} = -3 \Rightarrow y = \frac{x}{-3}$ ifadesi tam sayı olmak zorunda değildir. x = 1 için

$$y = -\frac{1}{3} \text{ ve } \frac{x}{y} = \frac{1}{-\frac{1}{3}} = -3 \text{ olur.}$$

x tam sayısı iken y tam sayı olmayabilir.

(Cevap B)

15. $a \cdot b = 3$ ifadesinde b en çok 3 olur. Buna göre,

$$b = 3 \text{ için } a \cdot b = 3 \Rightarrow a \cdot 3 = 3 \Rightarrow a = 1 \text{ ve}$$

$$c = 8 \cdot b \Rightarrow c = 8 \cdot 3 = 24 \text{ tür.}$$

$$a + b + c = 1 + 3 + 24 = 28 \text{ olur.}$$

(Cevap B)

16. A00 işleminde, C = 6, B = 5 alınırsa,

$$\begin{array}{r} \text{BB0} \\ + \text{CCC} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{l} B + C + A + 1 = 15 \\ 6 + 5 + A + 1 = 15 \end{array}$$

$$1516 \quad A + 12 = 15$$

$$A = 3 \text{ bulunur.}$$

(Cevap D)

TARİH

- İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ
- İLK TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ
- TÜRKİYE SELÇUKLU TARİHİ
- AVRUPA TARİHİ (TÜRK-İSLAM DEVLETLERİNİ İLGİLENDİREN YÖNLERİ)
- OSMANLI DEVLETİ KURULUŞ DÖNEMİ
- OSMANLI DEVLETİ YÜKSELME DÖNEMİ
- OSMANLI DEVLETİ DURAKLAMA DÖNEMİ
- OSMANLI DEVLETİ GERİLEME DÖNEMİ
- OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ
- OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYETİ: OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI (DEVLET VE MEMLEKET YÖNETİMİ)
- OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYETİ: OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI (ORDU VE DONANMA)

TARİH • İÇİNDEKİLER

- OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYETİ: OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI (TOPRAK YÖNETİMİ)
- OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYETİ: OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI (HUKUK, SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT)
- OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYETİ: OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI (EĞİT. VE ÖGR., DİL VE EDB., BİLİM VE SANAT)
- XX. YY BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ
- KURTULUŞ SAVAŞI: HAZIRLIK DÖNEMİ
- KURTULUŞ SAVAŞI: CEPHELER DÖNEMİ
- TÜRK İNKILABI
- ATATÜRK İLKELERİ
- ATATÜRK'ÜN HAYATI
- ATATÜRK DÖNEMİ İÇ VE DIŞ POLİTİK GELİŞMELER
- ÇAĞDAŞ - İKİ KÜRESEL SAVAŞ ARASINDA DÜNYA
- ÇAĞDAŞ - İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI
- ÇAĞDAŞ - SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ
- ÇAĞDAŞ - YUMUŞAMA DÖNEMİ
- ÇAĞDAŞ - KÜRESELLEŞEN DÜNYA

1. Uygur Devleti'nde "Tutuk" ünvanı aşağıdaki hangi anlamda kullanılmıştır?
- A) Boy reisi
B) Din görevlisi
C) Hazine görevlisi
D) Vergi memuru
E) Hanedan üyesi
2. Aşağıdakilerden hangisi Orhun Kitabeleri'nde çözülen ilk kelimedir?
- A) Hatun
B) Ekmek
C) Tanrı
D) Kopuz
E) Şaman
3. Türklerin Orta Asya'da dış tehlikelerle karşı karşıya kalmaları ve topraklarının doğal sınırlarla korunmamış olması, aşağıdakilerin hangisinde yeteneklerinin gelişmesine neden olmuştur?
- A) Askerlik
B) Ticaret
C) Tarım
D) Dokumacılık
E) Hayvancılık
4. İslamiyet öncesi Türklerin geleneksel inancı olan Şamanizm'in diğer dinlerin etkilerine açık olması, aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamıştır?
- A) Şamanizm'in yaygınlaşmasına
B) Türkler arasında çeşitli dinlerin yayılmasına
C) Devletin resmî bir dini olmasına
D) Türk törelerinin uygulanmasından vazgeçilmesine
E) Diğer dinlere inananların sayısının azalmasına
5. İslam öncesi Türklerde "Düğün Yemeği" karşılığında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Kang
B) Keregü
C) Törün
D) Eğne
E) Kaling
6. I. Yelme
II. Böri
III. Eşük
Yukarıdaki kavramlardan hangileri İslam öncesi Türk tarihinde askerlik ile ilgilidir?
- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III
7. Aşağıdakilerden hangisinin Uygurların matbaalarının olduğuna ve baskı yaptıklarına bir kanıt olduğu savunulabilir?
- A) Tahtadan yapılmış harfler
B) Çeviri eserler
C) 18 harften oluşan alfabe
D) Taş üzerine yazılmış kitabeler
E) Kâğıt üzerine yazılmış belgeler
8. I. Avarlar
II. Peçenekler
III. Göktürkler
Yukarıdaki Türk kavimlerinden hangileri Hristiyanlığı kabul etmiştir?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

TARİH · İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

9. İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde geniş toprakların idare edilmesinin zorluğu aşağıdakilerin hangisiyle giderilmeye çalışılmıştır?
- A) Ülkede inanç özgürlüğünün tanınması
B) Yerleşik hayatın yaygınlaştırılması
C) Ülkenin yönetim alanlarına ayrılması
D) Evlilik yoluyla başka ülkelerle yakınlık kurulması
E) Komşularla barışçıl ilişkilerin kurulmasına özen gösterilmesi
10. İslamiyet'ten önce Türklerde devlet başkanları çeşitli ünvanlar taşırdı.
Aşağıdakilerden hangisi bu ünvanlardan biridir?
- A) Şad
B) Kağan
C) Tigin
D) Tudun
E) Subaşı
11. 795 yılından sonra Beşbalık, Koço, Kuca, Aksu, Ka-raşar ve Kaşgar gibi şehir devletçikleri üzerinde Uy-gur nüfuzunun artmasında aşağıdaki dinlerden han-gisinin etkisi olmuştur?
- A) Gök-Tanrı
B) Musevilik
C) Hinduizm
D) Şintoizm
E) Maniheizm
12. Çin kaynaklarına göre, Orta Asya'da kurulan Asya Hun-ları evlerini topraktan yapmış. Volga kıyılarıyla Kırım arasında kurulan Hazarların evleri hep ahşap olup yalnız hakan sarayı ve kale taştan yapılmıştır.
Yukarıda verilen bu bilgilerle,
I. Doğa şartları insanların yaşam biçimini etkilemiş-tir.
II. Türklerde daha çok göçebe yaşantı vardır.
III. Türkler mimaride Çinlilerden etkilenmiştir.
Yargılarından hangilerine ulaşılabılır?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III
13. Aşağıdakilerden hangisinin, ilk Türk Devlet teşki-latını oluşturduğu savunulabilir?
- A) Hunlar
B) Uygurlar
C) Göktürkler
D) Hazarlar
E) Avarlar
14. Türk adı ilk kez aşağıdakilerden hangisinde kulla-nılmıştır?
- A) Bizans kaynakları
B) Latin kaynakları
C) Çin kaynakları
D) Roma kaynakları
E) İslam kaynakları
15. Kopen mezarları, Uybat kurganları, Kapçal ve Tu-yuhtyansko gibi kurganlardan en önemli eserleri çıkarılan Türk boyu aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Uygurlar
B) Karluklar
C) Türgişler
D) Kırgızlar
E) Oğuzlar
16. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'ten önce, Türk-lerde ölümden sonra hayatın var olduğuna inanıl-dığına kanıt olarak gösterilebilir?
- A) Yuğ töreni düzenlenmesi
B) İyi ve kötü ruhlara inanılması
C) Bazı hayvanların kutsal sayılması
D) Toy meclisinin düzenlenmesi
E) Kurganlara ölenle ilgili eşyaların konması

1. Avrupa Hunları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) 433 yılında Rua ölünce devletin başına Attila ve Bleda kardeşler geçti.
- B) Devlet Franklar tarafından 805 yılında parçalanarak dağıldı.
- C) Uldız, Batı Roma'yı barbar kavimlerin saldırısından kurtardı.
- D) Attila, 447 yılında çıktığı büyük Balkan seferinde Doğu Roma İmparatorunu bozguna uğrattı.
- E) Kavimler Göçü olarak bilinen hadiseye yol açarak etnik açıdan bugünkü Avrupa milletlerinin temelini attılar.

2. İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde, devlet arazisi iki kısma ayrılır, bu arazilere sağ-sol ve doğu-batı gibi adlar verilirdi. Hakan merkezde oturur, kanatları ise hakana bağlı hanedandan üyeler yönetirdi.

Bu bölünmenin;

- I. toprakların genişlemesi,
- II. geniş toprakların idare edilmesi zorluğu,
- III. ülkenin hükümdar ailesinin ortak malı olması

durumlarından hangilerinin gereği olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. İlk Türk devletlerinde;

- I. şölen düzenlenmesi,
- II. ceset mumyalanması,
- III. kurganlara çanak çömlek konulması

durumlarından hangilerinin ölümden sonra yaşamın devam ettiğine inanıldığını gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. 968 yılında Kiev'i kuşatıp Knez Svyatoslav'ı mağlup ederek Rusların Karadeniz'e inmesini engelleyen Türk topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uzlar
- B) Peçenekler
- C) Hazarlar
- D) Sabarlar
- E) Avarlar

5. Orta Asya'da Türk boyları arasındaki siyasi anlaşmazlıklar ve bunun yol açtığı savaşlar Türk göçlerine neden olan olaylardan biridir.

Yalnız bu bilgiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Göçlere Türk boylarının hepsinin katıldığına
- B) Türk göçlerinde kültürel etkileşim olduğuna
- C) Boylar arasında çıkar çatışmaları olduğuna
- D) Savaşı kaybeden tarafın egemenlik altına girmek istemediğine
- E) Orta Asya'da kurulan Türk devletlerinin boylar hâlinde yaşadığına

6. Orhun Anıtları'nda, "... başka kağanlı uluslar arasında onları (Türk ulusu) pek üstün kıldım. Dört bucaktaki bütün ulusları hep barışa mecbur ettim ve düşmanlıktan vazgeçirdim." bilgisini veren Bilge Kağan;

- I. döneminin güçlü olduğu,
- II. diplomatik ilişkilerin zayıf olduğu,
- III. diğer ulusların kendisini savaşmak zorunda bıraktığı

durumlarından hangilerini dile getirmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

7. İlk Türk devletlerinde;

- I. ordunun ücretsiz olması,
- II. ordunun atlı birliklerden oluşması,
- III. siyasi teşkilatta görev yapan her yöneticinin savaşta hazır komutanı olması

özelliklerinden hangilerinin, göçebe yaşamın hareketli ve güçlü olmayı gerektirmesinin sonuçları olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

TARİH · İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

8. Göktürkler 38 harfli, yukarıdan aşağıya ve soldan sağa doğru okunan Orhun yazısını, Uygurlar ise 18 harfli sağdan sola doğru okunan bir yazı kullanmıştır. **Bu durum, aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?**
- A) Kendilerine özgü yazı kullandıklarının
B) Uygurların matbaayı Avrupalılardan önce bildiklerinin
C) Dinî eserlerin çoğunlukta olduğunun
D) Orhun Kitabelerinin Türk tarihine ışık tuttuğunun
E) Uygurların kâğıt yapımını bildiklerinin
9. I. Taş işleme
II. Maden işleme
III. Dokumacılık
Yukarıdakilerden hangileri, İslamiyet'ten önce Orta Asya'da yaşayan Türklerin uğraşları arasındadır?
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III
10. Manihaizm, Böğü Kağan tarafından benimsenerek Uygur ülkesinde resmî bir din haline getirilmiştir. **Bu durumun kanıtı, aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili kalıntılarla günümüze kadar gelmiştir?**
- A) Ekonomi   B) Tarım   C) Sanat
D) Ticaret   E) Hukuk
11. **Codex Cumanicus** adlı sözlük aşağıdaki Türk topluluklarından hangisi ile ilgilidir?
- A) Peçenekler   B) Sabarlar   C) Kumanlar
D) Avarlar   E) Hazarlar
12. **Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk toplumlarında kullanılan müzik aletlerinden biri değildir?**
- A) Kopuz   B) Köpürge   C) Çevgan
D) Küg   E) Kithara
13. **Dede Korkut Hikâyeleri'**ne konu olan Türk toplulukları, **aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Oğuzlar – Kıpçaklar
B) Bulgarlar – Kıpçaklar
C) Kırgızlar – Kıpçaklar
D) Kıpçaklar – Peçenekler
E) Oğuzlar – Peçenekler
14. **Aşağıdakilerden hangisi, Göktürklerle Selçukluların ortak özelliklerinden biridir?**
- A) Aynı yüzyıllarda siyasi varlık göstermeleri
B) Ülkenin, hükümdar ailesinin ortak malı olması
C) Hükümdarlarının "sultan" ünvanı taşıması
D) İslam dinini kabul etmeleri
E) Alfabe birliğinin olması
15. **Türk devletlerinde, hanedan bireylerinin çeşitli bölgelerin ve vilayetlerin yöneticileri olarak görevlendirilmelerinde, aşağıdakilerden hangisinin etkisi vardır?**
- A) Sınırların güvenliğinin
B) Egemenlik anlayışının
C) Hanedan değişikliklerinin
D) Güçlü bir merkezî otoritenin
E) Hanedan üyelerinin sayıca fazla olmasının
16. **Türk devletlerinde görülen ikili yönetim teşkilatı, aşağıdaki devletlerden hangisiyle uygulanmaya başlanmıştır?**
- A) Göktürk   B) Uygur   C) Hun
D) Tabgaç   E) Hazar

1. I. Türklerin, bağımsızlığı amaçlayan hareketlerden biridir.
II. Doğu Göktürk Devleti'nin Çin egemenliği altında bulunduğu dönemde gerçekleşmiştir.
III. Türklerin, İslamiyet'i kabul etmelerinde etkili olmuştur.

Türk tarihinde görülen Kürşad Ayaklanması'yla ilgili olarak yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

2. I. *Altın Köl Yazıtları*
II. *Karabalgasun Yazıtları*
III. *Yenisey Yazıtları*

Yukarıdaki kitabelerden hangileri Kırgızlara aittir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

3. 2005 yılında yapılan kazılarda Göktürlere ait bir para bulunmuştur. Paranın ön yüzünde kağan ve hatun birlikte gösterilmiştir.

Yalnız bu bilgiyle Göktürklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Çin, Bizans ve Sasanilerle ticari ilişkilerin geliştiğine
B) Kadınların devlet yönetiminde söz sahibi olduğuna
C) Ülkenin ikili teşkilatla yönetildiğine
D) Boyların birleşmesiyle devletin oluştuğuna
E) Devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafında verildiğine

4. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdarlara devleti yönetme yetkisinin Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılır ve bu yetkiye Kut anlayışı adı verilirdi.

Kut anlayışı;

- I. hükümdarın mutlak otoritesinin güçlenmesine,
II. devletin dinî kurallara göre yönetilmesine,
III. veraset sisteminin ortaya çıkmasına

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) I ve III   C) Yalnız III
D) I, II ve III   E) II ve III

5. **İslam öncesi toplumlarda görülen aşağıdaki görevlilerden hangisi bugünkü başbakana benzer bir görev yürütmekteydi?**

- A) Buyruk   B) Aygucı   C) Toygun
D) Tudun   E) Bitikçi

6. **İslamiyet öncesi Türk toplumları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Türkler, İslamiyet'ten önce Orta Asya'da İpek ve Kürk ticaret yollarını kullandılar.
B) Hazarlar, Bulan Kağan zamanında Museviliği kabul ettiler.
C) Yenisey yazıtları Kırgızlara aittir.
D) İstanbul'u kuşatan Türk devletleri Avarlar ve Sabarlardır.
E) Ölülerini yakan tek Türk topluluğu Kırgızlardır.

7. **İslamiyet öncesi dönemde Türklerde devlet işlerinin görüldüğü en büyük yönetim organı olan kurtaya aşağıdakilerden hangisi katılmazdı?**

- A) Hatun   B) Aygucı   C) Yabgu
D) Kam   E) Hakan

8. I. Tezhip
II. Minyatür
III. Hat
IV. Fresk

Yukarıdaki sanat dallarından, hangilerinin ilk örnekleri İslamiyet öncesi dönemde görülmüştür?

- A) I, II ve IV   B) I, II ve III   C) II ve IV
D) I ve IV   E) II, III ve IV

TARİH · İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

9. İslamiyet öncesi Türk devletleri ekonomilerini canlandırmak amacıyla;

- I. Kürk,
- II. Baharat,
- III. İpek

ticaret yollarından hangilerine hâkim olmak için mücadele etmişlerdir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

10. Orhun alfabesiyle yazılmış Göktürk Kitabeleri'nde;

- I. devletin ve halkın karşılıklı olarak görevlerinin belirtilmesi,
- II. hakanın her işi halkının refahı için yapmasının vurgulanması,
- III. devlet adamlarının millete hesap vermesinden söz edilmesi

durumlarından hangilerinin adil devlet anlayışıyla benzerlik gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

11. İslamiyet öncesi Türk tarihiyle ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Paiteng Kuşatması – Mete Han
- B) İstanbul Kuşatması – Kurum Han
- C) Bulgarların Ortodoksluğu resmen kabul etmesi – Omurtag Han
- D) Manihaizm'in kabulü – Böğü Kağan
- E) Bizans'a elçi gönderilmesi – İstemi Yabgu

12. Aşağıdaki kavramlardan hangisi hukuk ile ilgilidir?

- A) Kurultay   B) Toygun   C) İi
D) Tüz   E) Tudun

13. Türk tarihiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Türkistan'ın Sincan özerk bölgesinde yaşayan topluluklardan biri Uygurlardır.
- B) Orta Asya'da kurulan ilk Türk devleti Göktürklerdir.
- C) Avrupa Hunlarının kurucusu Mete Han'dır.
- D) Karluklar Avrupa'da devlet kurmuştur.
- E) Alp Arslan Malazgirt Savaşı'nı Haçlılara karşı kazanmıştır.

14. Moğolların;

- I. en önemli devlet organlarının kurultay olması,
- II. ülke topraklarının haneden üyeleri arasında paylaşılması,
- III. ordularının onlu sisteme göre oluşturulması

durumlarından hangileri Türklere etkilendiklerini gösterir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

15. İslamiyet öncesi Türk toplumuyla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) İnanç – Tigin Eğitmeni
- B) Umay – Melek
- C) Tamu – Cehennem
- D) Küg – Melodi
- E) Çav – Madeni Para

16. I. Kiril

II. Uygur

III. Orhun

Yukarıdaki alfabelerden hangileri Türklere özgüdür?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

1. Çince kökenli olan Tutuk ünvanı Göktürklerde "askeri vali" Uygurlarda "boy reisi" anlamına geliyordu. Tutuk'ların sayısı Uygurlarda 11 olup siyasi görevlerinin yanında vergi toplamak gibi görevleri de vardır.

(Cevap A)

2. Orhun Kitabeleri 8. Yüzyılda Kutluk (II. Göktürk) Devleti zamanında dikilen Türk tarihinin ilk yazılı belgeleridir. Kültigin, Bilge Kağan ve Vezir Tonyukuk adına dikilen bu kitabeler 1709 yılında İsveçli Yüzbaşı Johan Von Strahlenberg tarafından bulunmuş ve 1890 yılında Danimarkalı dilbilimci V. Thomsen tarafından çözümlenmiştir. Çin'e karşı verilen bağımsızlık mücadelesinin anlatıldığı yazıtlarda ilk çözülen kelime "Tengri"dir. Günümüz Türkçesinde Tanrı anlamına gelmektedir.

NOT

Günümüzde Moğolistan sınırları içinde olan orhun kitabelerinin çözümlenmesini sağlayan ikinci isim Türkoloji biliminin öncüsü sayılan Rus Türkolog Vasili Radloftur.

(Cevap C)

3. Orta Asya Türk devletleri göçebe yaşam tarzını benimsemelerinden dolayı, etrafı surlarla çevrili şehirler kurmamışlardır. Her an tehlikeyle karşı karşıya olmaları onların askerî taktikler konusunda gelişmelerini sağlamıştır.

(Cevap A)

4. Orta Asya Türk topluluklarının çoğu Gök Tanrı dinine ve bunun bir uzantısı olan Şamanizm'e inanıyordu. Bu inancın temelinde var olan hoşgörü anlayışı Türkler arasında İslamiyet, Hristiyanlık, Musevilik, Manihaizm, Budizm gibi dinlerin yayılmasına ortam hazırlamıştır.

(Cevap B)

5. Kang → Baba
Keregü → Çadır
Törün → Düğün yemeği
Eğne → Gelin çeyizi
Kaling → Başlık parası

NOT

İslam öncesi Türk toplumlarındaki damadın boynuna yazma bağlama, gelini eşikten atlatma, damadın para serpmesi, yüz görümlüğü gibi adetler günümüzde de devam etmektedir.

(Cevap C)

6. Yelme ve Böri askerlikle ilgilidir. Yelme, Ordunun keşif kolu; Böri, Göktürk hükümdarlarının muhafızları; Eşük, ölülerin sarıldığı bugünkü kefen karşılığıdır.

(Cevap B)

7. Baskı; kâğıt, kumaş, deri, tahta gibi eşyaların üzerine yapılan kopyalama işidir. Uygurlarda, çeviri eserlerin bulunması, kâğıt üzerine yazılmış belgelerin veya alfabenin var olması, matbaanın kullanıldığını göstermez. Çünkü bu ürünlerin "insan eliyle" de yapılması mümkündür. Fakat tahtadan yapılmış harflerin belli bir boyama işleminden sonra başka bir zemine baskısı mümkündür.

(Cevap A)

8. Türkler ana yurtları olan Orta Asya'dan çeşitli sebeplerden dolayı göç etmişlerdir. Göç eden Türk kavimlerin bazıları yerleştikleri halkların arasında asimile olmuşlar, dilleri, inançları, geleneklerini terk etmişlerdir. Avarlar ve Peçenekler bu kavimlerdenidir. Göktürkler ise Orta Asya'da egemenlik kuran ve Gök Tanrı dinine inanan Türk adıyla kurulmuş ilk devlettir.

(Cevap C)

TARİH • İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

9. İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde, fetihler sonucu hâkimiyet alanı genişledikçe, ülkeyi yönetmek de o ölçüde zorlaşmıştır. Bu nedenle ülke doğu ve batı olmak üzere idari birimlere ayrılmıştır. Güneşin doğduğu yer olan doğu kutsal kabul edildiğinden burada Hakanın kendisi yer almış, batıda ise Yabgu ünvanıyla hanedan üyelerinden biri (çoğunlukla da hakanın kardeşi) bulunmuştur.

(Cevap C)

10. İslamiyet öncesi dönemde Türk devlet başkanları Han, Hakan, Kağan, İdikut, İl-teber, Tan-hu, Şan-hu gibi isimlerle anılırlardı.

Şad, hükümdarın, devletin batı kanadını yöneten kardeşine verilen ünvanıdır. Tiğın, hükümdar çocuklarına denir. Tudun, vali olarak ifade edilir. Subaşı, askerî işlerden sorumludur.

(Cevap B)

11. Maniheizm, 795'ten sonra Beşbalık, Koço, Kuca, Aksu, Karaşar ve Kaşgar gibi şehir devletçikleri üzerinde Uygur nüfuzunun artmasında önemli bir rol oynamıştır.

NOT

On üç Uygur Kağanından yedisinin ünvanında Maniheizmin etkisiyle, Ay Tengride ve Kün Tengride tabirleri geçmektedir. Bu tabirler, hâkimiyetin gökten, güneşten ve aydan geldiğine olan inancı göstermektedir.

(Cevap E)

12. Soruda verilen bilgiler yerleşik hayata geçildiği döneme ait bilgilerdir. Çünkü ev ve sarayların varlığı yerleşik hayata geçildiğinin göstergesidir. Buna göre II. öncüldeki ifadeye ulaşamaz. Mimaride Çinlerden etkilendiğine dair bir bilgide mevcut değil, yalnızca Çin kaynağının bu bilgiyi verdiğini belirtmiştir. I. öncüldeki bilgi ise doğrudur. Çünkü farklı coğrafyaları vermiş ve mimarinin farklı olduğunu belirtmiştir. Bu da doğa şartları insanların yaşam biçimini etkilediği bilgisini doğrular.

(Cevap A)

13. Tarihte bilinen ilk Türk devleti olan Hunlar, Orta Asya'da Türk siyasi birliğini sağlayan ilk Türk Devleti'dir. Hükümdarları Mete Han döneminde orduda onlu sistemin, idari alanda ikili teşkilat yapısının kurulmasıyla Türk devlet teşkilatının temeli atılmıştır.

(Cevap A)

14. Türk sözcüğü tarih boyunca doğan, türeyen, güçlü, kuvvetli anlamlarını içermiştir. Siyasal olarak ilk defa Göktürk Devleti tarafından kullanılmıştır. Göktürklerden önceki dönemde göçebe kültürün de etkisiyle yazılı eser olmadığı için Türklere ait kaynaklarda yoktur. Bundan dolayı Türk adı ilk kez Çin yıllıklarında geçmektedir. Daha sonraki dönemde Bizans seyyahlarına ait eserlerde de rastlanır.

NOT

İslam öncesi Türk tarihi ile ilgili Arapça, Farsça, Çince ve Grekçe kaynak eserler mevcuttur.

(Cevap C)

15. Kırgızların en önemli eserleri, Kopen mezarları, Uybat Kurganları, Kapçal ve Tuyuhtyansko gibi kurganlardan çıkarılmıştır. Bunlar altın ve gümüş kaplar, at koşum takımları, ok, yay, kılıç ve hançerler, miğfer, zırhlar ve keramikler gibi nesnelere oluşmaktadır. Ayrıca ağaçtan yontulmuş hayvan figürlerine de rastlanmaktadır.

NOT

Kırgızlar, İslam öncesinde Ötüken merkezli devlet kuran son hakanlıktır.

(Cevap D)

16. İslamiyet'ten önceki dönemde yaygın olan inanç türü Göktanrı inancıdır. Bu inanca göre uçmak kelimesi cennete, tamu kelimesi cehenneme denk gelmektedir. Cennet ve cehennem kavramlarının varlığı ve ölen kişinin mezarlarına gündelik eşyalarının birlikte gömülmesi ölümden sonra hayatın var olmasına inanılması ile ilgilidir.

(Cevap E)

1. Avrupa Hunları, 375 Kavimler Göçü'nden sonra Avrupa'da kurulan Türk devletidir. Avrupa Hunları 469'da yıkılmıştır. Dolayısıyla A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan gelişmeler de Avrupa Hunlarına ait doğru bilgilerdir. B seçeneğinde yer alan ifade ise Avarlar'a aittir.

(Cevap B)

2. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde ikili teşkilat sistemi uygulanmaktaydı. Ülke doğu-batı şeklinde iki kısma ayrılır, doğuda hakan oturur, batıda ise hanedan üyelerinden kişiler bulunurdu. Türk devletlerindeki bu uygulamanın nedeni ise ülke sınırlarının genişlemesi (I) toprakları tek elden idare etmenin zorluğu (II) ve ülkenin hanedanın ortak malı sayılmasıdır (III).

(Cevap E)

3. İlk Türk devletlerinde şölen yapılmasının (I) amacı birlik ve beraberliği sağlamaktır. Mumyalama işi (II) cesedin çürümesini ve bozulmasını önlemek amacıyla yapılırdı. Çünkü ölümden sonraki hayatında kişinin bedenini kullanacağına inanılırdı. Kurganlarda çanak çömlek olması ise (III) ahiret inancı ile yani öldükten sonra dirilme ile ilgilidir.

(Cevap E)

4. Don Nehri'nden Tuna'ya kadar uzanan bozkırları ellerinde bulunduran Peçenekler, özellikle Kiev Rus Devleti üzerinde büyük tesirler bırakmışlardır. Peçenekler ilki 915 yılında olmak üzere Ruslar üzerine 1036 yılına kadar on bir büyük akın yapmışlardır. 968 yılında Kiev'i kuşatan Peçenekler, Knez Svyatoslav'ı mağlup ederek Rusların Karadeniz'e inmesini engellemişlerdir.

NOT

Hiçbir zaman devlet teşekkülü kuramayan Peçenek topluluğunun 1040 yılında Turak ve Kegen adlı komutanlar öncülüğünde yaşadığı bilinir. Aralarında yaşadıkları egemenlik mücadelesi sonucunda her iki komutan da Bizans hizmetine girmiştir.

(Cevap B)

5. Orta Asya'da yaşayan Türkler boylar şeklinde örgütlenmişlerdi. Boylar arasındaki anlaşmazlıkların savaşa dönüşmesi sonucu boylardan bazıları savaşları kaybetmiş fakat diğer boyun egemenliğine girmek için Orta Asya'dan göç etmiştir. Fakat Orta Asya'dan yapılan göçlere bütün Türk boyları katılmamıştır.

(Cevap A)

6. Bilge Kağan, bu cümlesindeki "üstün kıldım" sözüyle döneminin güçlüsü olduğunu vurgulamıştır. "Düşmanlıktan vazgeçirdim" sözüyle de diğer ulusların kendisini savaşmak zorunda bıraktığını vurgulamıştır. Fakat diplomatik ilişkilerin zayıf olduğuna dair herhangi bir bilgi yoktur.

(Cevap D)

7. Göçebe hayat insanı dış tehlikelere açık olduğundan, hızlı hareket edebilmek için ata büyük ihtiyaç duymuştur. Bu yüzden Türkler için at sosyal yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır. Bu durum askeri alana da yansdığı için ordu atlı birliklerden oluşmuştur. Siyasi teşkilatta görev yapan yöneticilerde göç hareketlerini yönlendirdiklerinden her zaman savaşa hazır bir komutan durumunda olmuşlardır.

(Cevap E)

8. Göktürklerin ve Uygurların alfabe kullanmaları kendilerine özgü yazı kullandıklarının göstergesidir (A). Bu alfabelerle önemli eserler vermişlerdir. Bu eserler arasında Orhun Kitabeleri ve Karabalgasun Yazıtları gösterilebilir.

(Cevap A)

TARİH • İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

9. Türklerin Orhun Abideleri'ni yazmaları, balbal denilen mezar taşları dikmeleri taş işçiliği yaptıklarını gösterir. Kılıç, kalkan, bıçak gibi askerî malzemeler maden işleme işiyle uğraştıklarını gösterir. Çadırlar yapmaları ve kurganlardan çıkarılan halılar ise dokumacılık alanında faaliyet gösterdiklerine kanıttır.

(Cevap E)

10. Manihaizm'i kabul eden Uygurlar bu dine ait tapınakları yapmışlardır. Dolayısıyla sanat alanında gelişmişlerdir. Bu eserlerle ilgili kalıntılar günümüze kadar gelmiştir.

(Cevap C)

11. 1303 yılında Kırım'da İtalyan, Alman misyoner tacirleri tarafından hazırlanan ve "Codex Cumanicus" adı ile tanınan eser Kumanca Latince-Farsça ve Kumanca-Almanca sözlük ve gramer kitabıdır. Kitap, Kumanların Hristiyanlık devri ile ilgili olmakla beraber, Türk dilinin seçkin yadigarlarından biri kabul edilmektedir. Bu eser 2500 Kuman-Kıpçakça kelime ile İncil'den tercüme ve bazı Katolik ilahileri içermektedir.

NOT

Mısır'daki ilk Türk Devleti olan Memlukler, Kumanlar tarafından kurulmuştur.

(Cevap C)

12. İslamiyet öncesi Türk toplumlarının en önde gelen müzik aleti kopuzdur. Günümüzdeki bağlamaya benzer. Ancak bunun dışında köpürge (davul), kitara ve çevgan (telli çalgılar) gibi müzik aletleri de bulunmaktaydı. Küg ise bir müzik aleti değil kopuzla çalınan melodidir.

(Cevap D)

13. Oğuz Türkleri'nin bilinen en eski hikayelerinden olan Dede Korkut Hikâyeleri Oğuzlar ve Kıpçaklar arasındaki mücadeleyi anlatmaktadır. Dede Korkut Oğuz rivayetlerinde kimi zaman Korkut Ata olarak geçer. Dede Korkut aynı ismi taşıyan kitabın anlatıcısı, yarı efsanevi bir kişidir.

NOT

Dede Korkut hikayeleri XV. yüzyılda Akkoyunlu Devleti tarafından yazıya geçirilmiştir.

(Cevap A)

14. Göktürk Devleti;

- VI ve VII. yy. faaliyet gösterdiler.
- Hükümdarlarına han, hakan, kağan ünvanını verdiler.
- Göktanrı inancına sahiptir.
- Göktürk alfabesini kullandılar.
- "Ülke, hükümdar ailesinin ortak malıdır" anlayışını kabul ettiler.

Selçuklu Devleti;

- XI ve XII. yy.da faaliyet gösterdiler.
- Halifenin de etkisiyle sultan ünvanını kullandılar.
- İslam dinine inanıp Arap alfabesini kullandılar.
- "Ülke, hükümdar ailesinin ortak malıdır" anlayışını kabul ettiler.

Buna göre, Göktürkler ile Selçukluların ortak özelliği "ülke hükümdar ailesinin ortak malı" anlayışıdır.

(Cevap B)

15. Türk devletlerindeki kut anlayışı sonucu "ülke hanedan ailesinin ortak malı" sayılmıştır. Bundan dolayı başka bir aileye veya kişiye tahta geçme hakkı tanınmamıştır. Hükümdar olacak kişi hanedan ailesinden olacağı için tecrübe kazanmak, halkı daha yakından tanımak amacıyla değişik yerlerde valilikler yapmışlardır. Ortaya çıkan bu durum egemenlik anlayışının sonucudur.

(Cevap B)

16. İkili yönetim anlayışı ülkeyi doğu-batı şeklinde ayırarak yönetmektir. Bu sistem ilk olarak Asya Hun Devleti'nde Mete Han tarafından uygulanmıştır. Bu anlayışta devletin doğusu merkez olup doğrudan hükümdar tarafından yönetilmeliydi. Batısı ise bir hanedan üyesi tarafından yönetilir ve merkeze bağlı hareket ederdi.

(Cevap C)

1. Kürşad Ayaklanması, bağımsızlık için yapılmıştır. Bu ayaklanma 639 yılında meydana gelmiştir. Doğu Göktürk Devleti 630 yılında Çin egemenliğine girmişti. Dolayısıyla bu ayaklanmanın meydana geldiği dönemde Doğu Göktürkler Çin egemenliği altında idiler.

(Cevap D)

2. Altın Köl Yazıtları da denen Karabalgasun Yazıtları Uygurlara aittir. Yenisey Yazıtları ise Kırgızlara ait eserlerdir. Mezar taşları olan bu anıtların dikiliş tarihleri bilinmemekle beraber Orhun Yazıtları'ndan önce yazıldığı kabul edilmektedir. Orhun alfabesinin ilkel bir haliyle yazılmış olan Yenisey Yazıtları genelde birkaç kelime-lik veya 5-10 satırlık cümlelerden oluşmuştur.

(Cevap C)

3. Göktürkler, 552-630 yılları arasında Ötüken merkezli olarak kurulmuş bir Türk Devleti'dir. İslamiyet öncesi diğer Türk toplumlarında olduğu gibi Göktürklerde de kadınlar, toplumsal hayatın önemli bir parçası sayılmıştır. Örneğin, hakanın eşi olan hatunun kurultay toplantılarına katıldığı ve elçileri kabul ettiği bilinmektedir. 2005 yılında yapılan kazılarda Göktürlere ait paralarda hatunun resminin de olması, kadınların devlet yönetiminde söz sahibi olduğunun kanıtıdır.

(Cevap B)

4. I. öncülde verilen ifade Hakan'a karşı çıkmak bir anlamda Tanrı'ya çıkmak olarak algılandığından hükümdarların otoritesi güçlenmiştir.
- II. öncül yanlış olup devlet gelenek ve göreneklerden oluşan töreye göre yönetilmiştir.
- III. öncülde verilen veraset sistemi kut anlayışının bir sonucudur. Kuta göre hanedanın erkek üyelerinin hepsi tahta çıkma hakkına sahiptir.

(Cevap B)

5. Buyruk: Bugünkü bakana denktir. Toygun: Kurultaya katılanlara verilen isimdir. Tudun: Vergi ve denetim işlerinden sorumlu kişidir. Bitikçi: Bugünkü yazışma işlerini yürüten kâtiplere, verilen addır. Aygucı: Hükümetin başı özelliğine sahiptir. Bugünkü başbakana benzer.

NOT

Kaçan olmadığı zamanlarda kurultaya başkanlık etme yetkisi Aygucı'ya aitti.

(Cevap B)

6. A, B, C ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler doğrudur. Fakat D seçeneği yanlıştır. Avarlar, İstanbul'u kuşatan Türk devletleri arasında yer alır. Ancak Sabarlar için aynı şey söylenemez. İstanbul'u Avarlardan sonra kuşatan Türk devleti Tuna Bulgarlarıdır.

(Cevap D)

7. Türklerde en büyük yönetim organı kurultaydır. Kurultayda devleti ilgilendiren her türlü konu konuşulabilirdi. Hakan başkanlığında toplanan kurultaya hatun, boy beyleri, devletin ileri gelenleri katılırdı. Aygucı bugünkü başbakana denk olup kurultaya katılırdı. Yabgu devletin batı kanadını yöneten kişiye verilen ünvanıdır. Kurultaya katılırdı. Kam eski Türklerde din adamlarına verilen bir addır, kurultaya katılma yetkisi yoktu.

(Cevap D)

8. İslamiyet öncesi Türk sanat faaliyetleri göçebe yaşamdan dolayı daha çok taşınabilir sanat eserleridir. Doku-macılık halıcılık, heykeller, süs eşyaları gibi eserler mevcuttur.

Tezhip (I.), kitap süsleme sanatı olarak kullanılır. Türkler arasında İslamiyet'in yayılışından sonra ortaya çıkmıştır.

Minyatür (II.), resmin boyutlarının dikkate alınmadan yapıldığı bir sanatsal faaliyettir. Uygurlarda ortaya çıkmış, resim dini açıdan yasak olduğu için en zirve dönemini Osmanlıda görmüştür.

Hat (III.), Arap harfleri güzel yazı ile yazma sanatıdır. İslamiyet sonrası dönemde görülür.

Fresk (IV.), duvar üzerine yassı alçı ile yapılan bir sanatsal faaliyettir. Uygurlardan itibaren görülür.

(Cevap C)

TARİH • İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

9. **Kürk Yolu** (I.), Hazar Denizi bölgesinde olup İslâm öncesi dönemde devletlerin ele geçirmek için mücadele ettiği bir ticaret yoludur. **Baharat Yolu** (II.), Hindistan'dan başlayıp Afrika'nın kuzeyinden Avrupa'ya uzanır. İslamiyet'ten sonra Türk-İslam devletleri buraya hâkim olmaya çalışmışlardır. **İpek Yolu** (III.), Çin'den başlayıp Avrupa'ya uzanır. İslam öncesi dönemde hâkim olmak için en fazla mücadele edilen ticaret yoludur.

(Cevap D)

10. Orhun Yazıtları'nda;

- Devletin ve halkın karşılıklı olarak görevlerini belirtmesi,
- Hakanın her işi halkının refah seviyesini yükseltmek için yapması,
- Devlet adamlarının millete hesap vermesi adil devlet anlayışının göstergesidir.

(Cevap E)

11. A, B, D ve E seçeneğindeki eşleştirmeler doğrudur. Fakat C seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü Tuna Bulgarları, Ortodoksluğu Omurtag Han zamanında değil, Boris Han zamanında kabul etmiştir.

NOT

Bulgarlar 630'dan sonra Tuna ve İdil Bulgarları diye ikiye ayrıldı. Boris Han Bulgarların ilk Hristiyan hükümdarıdır. Tuna Bulgar Devleti İstanbul'u kuşatan ikinci Türk devletidir.

(Cevap C)

12. Tüz: Yöneten ile yönetilenler arasında sorumlulukların belirlendiği yazısız antlaşmalardır. Dolayısıyla hukuk ile ilgilidir.

(Cevap D)

13. B, C, D ve E seçeneklerinde yer alan bilgiler yanlıştır. Uygurlar, 840 yılında Kırgızlar tarafından yıkılınca iki ayrı yerde devlet kurmuşlardır. Bu devletler; Kansu ve Turfan Uygurlarıdır. Turfan denilen bölgenin diğer adı Doğu Türkistan'dır. Bu bölge Çin'e ait Sincan özerk bölgesi olarak adlandırılır ve Uygur Türkleri burada yaşamaktadır.

(Cevap A)

14. Türk devletlerinde yönetime yardımcı olan en önemli organlardan biri devlet meselelerinin görüşülüp karara bağlandığı kurultay (kengeş) yani günümüz anlamıyla meclis dediğimiz kurumdur. Ayrıca devlet yönetiminde belirleyici olan diğer unsur da veraset sistemi yani ülkenin haneden üyelerinin ortak malı sayılması sistemidir. Türklerin ordu yapısı Mete Han tarafından oluşturulmuş on'lu sistemdir. Türklere ait bu özellikleri Moğolların da uygulamaları Moğolların Türklere etkilendiğinin en güçlü göstergesidir.

(Cevap E)

15. A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan eşleştirmeler doğrudur. Fakat E seçeneğinde yer alan eşleştirme yanlıştır. Çav, kâğıt para karşılığı kullanılmıştır. Madeni para karşılığında kullanılan terim ise Yarmak'tır.

(Cevap E)

16. Türkler tarih boyunca Göktürk (Orhun), Uygur, Kiril, Soğd, Arap, İbrani, Latin alfabelerini kullanmışlardır. Ancak bu alfabelerden sadece Uygur ve Orhun alfabeleri Türklere özgüdür. Uygur alfabesi 18 adet işaret ve sembolden oluşmuştur. Bunlardan dördü sesli diğerleri sessiz harf niteliğindedir. İslamiyet'in kabulünden sonra da kullanılmıştır. Orhun alfabesi ise 38 harften oluşmuştur. Bunlardan dördü sesli, geri kalanlar sessiz harf statüsündedir. VII. ve IX. yüzyıllarda yaygın olarak kullanılmıştır.

NOT

Uygur yazısını yazan katiplere bakşı, bakşıgeri veya serbahşı denir.

(Cevap E)

COĞRAFYA

- » TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU
- » TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ (İÇ KUVVETLER)
- » TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ (DIŞ KUVVETLER)
- » TÜRKİYE'DE NÜFUS
- » TÜRKİYE'DE YERLEŞME
- » TÜRKİYE'NİN İKLİMİ

COĞRAFYA • İÇİNDEKİLER

»» TÜRKİYE'NİN BİTKİ ÖRTÜSÜ

»» TÜRKİYE'DE TARIM

»» TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

»» TÜRKİYE'DE MADENLER

»» TÜRKİYE'NİN ENERJİ KAYNAKLARI

»» TÜRKİYE'DE SANAYİ

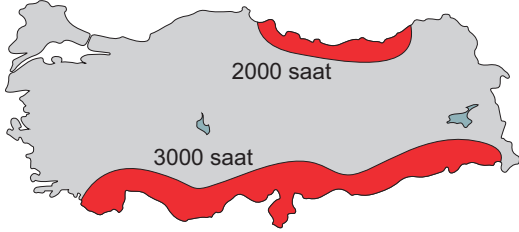
»» TÜRKİYE'DE TİCARET

»» TÜRKİYE'DE TURİZM

»» TÜRKİYE'DE ULAŞIM

1. Aşağıdaki haritada, Türkiye'de yıllık ortalama güneşlenme süresinin 2000 saatten az ve 3000 saatten fazla olduğu yerler mavi renkle gösterilmiştir.

Bu yerlerdeki güneşlenme sürelerinin farklı olmasında;

- I. doğal bitki örtüsü,
- II. jeolojik yapı,
- III. bulutluluk oranı

özelliklerden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2. Türkiye'de 2016 yılından itibaren sürekli yaz saati uygulaması yapıldığı için saatler son kez bir saat ileri alınmıştır.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde yerel saat ile ulusal saat arasındaki fark en az olur?

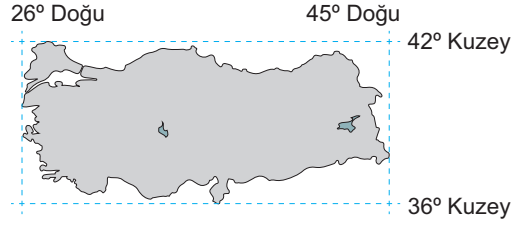
- A) Hatay   B) Sinop   C) İzmir
D) Iğdır   E) Edirne

3. Türkiye, Ekvator'un kuzeyinde ve orta kuşakta yer alır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Ekvator'a göre olan konumu ile ilgili değildir?

- A) Aynı tür tarım ürününün Erzurum'da, Çanakkale'ye göre daha geç olgunlaşması
- B) Karadeniz'deki tuzluluk oranının Ege'den az olması
- C) Akdeniz'de kışların Marmara'dan daha ılık geçmesi
- D) Güneyden kuzeye doğru gidildikçe gölgelerin uzaması
- E) Adana'da buğdayın Samsun'dan önce hasat edilmesi

4. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin coğrafi koordinatları verilmiştir.

Buna göre, ülkemizle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) En doğusu ile en batısı arasında 76 dakikalık zaman farkı vardır.
- B) Kuzey Yarım Küre'de yer almaktadır.
- C) Kuzeyi ile güneyi arasında 6 paralel fark vardır.
- D) Yükselti doğuda daha fazladır.
- E) Yerel saati başlangıç meridyeninden ileridir.

5. I. Antalya'daki bir cismin gölge boyu yıl boyunca kuzeydekilere göre daha kısadır.
II. Antalya'daki bir cismin gölge boyu gün içinde tam öğle vakti, günün diğer saatlerine göre daha kısadır.
III. Antalya'daki bir cismin gölge boyu 21 Haziran tarihinde yılın diğer günlerine göre daha kısadır.

Yukarıda açıklanan Antalya'da yer alan bir cismin gölge boyu ile ilgili durumların ortaya çıkmasının temel nedenleri, aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Enlem	Günlük hareket	Yıllık hareket
B)	Yıllık hareket	Enlem	Günlük hareket
C)	Enlem	Yıllık hareket	Günlük hareket
D)	Günlük hareket	Yıllık hareket	Enlem
E)	Günlük hareket	Enlem	Yıllık hareket

COĞRAFYA · TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

6. 84. Oscar Ödül Töreni, Greenwich Ortalama Saati'ne göre -8. saat dilimi kullanan Los Angeles kentinde 26.2.2012 tarihinde yapılmıştır. Türkiye'de ise +3. saat dilimi kullanılmaktadır. Bu tören Los Angeles saati-ne göre 19.30'da başlamış ve Türkiye televizyon kanallarında canlı olarak yayınlanmıştır.

Buna göre, Oscar Ödül Töreni'nin canlı yayını Türkiye'den izlenmeye başladığı tarih ve saat, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) 27.2.2012 - 17.30
B) 27.2.2012 - 06.30
C) 28.2.2012 - 01.30
D) 26.2.2012 - 00.30
E) 25.2.2012 - 05.30

7. Aşağıda Türkiye'nin sınırlarından geçen enlem ve boylam değerleri gösterilmiştir.

Türkiye'nin matematik konumu dikkate alındığında işaretli alanın coğrafi koordinatları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 45 K – 26 D
B) 36 K – 42 D
C) 42 K – 45 D
D) 36 K – 26 D
E) 26 K – 42 D

8. Akdeniz'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi bu denizin sularının Marmara Denizi'ne göre daha tuzlu olmasının nedenleri arasında yer alır?

- A) Yüz ölçümünün daha büyük olması
B) Derinliğinin daha fazla olması
C) Atlas Okyanusu'na bağlanması
D) Buharlaşmanın daha fazla olması
E) Dökülen akarsu sayısının daha fazla olması

9. 29 derece doğu boylamında yer alan İstanbul'da yerel saat 10.20'dir.

Aynı anda Hakkâri de yerel saat 11.20 olduğuna göre, Hakkâri'den hangi boylam derecesi geçer?

- A) 14 doğu boylamı
B) 15 doğu boylamı
C) 30 doğu boylamı
D) 44 doğu boylamı
E) 45 doğu boylamı

- 10.

Yukarıdaki haritada verilen ve yaklaşık aynı meridyen üzerinde bulunan merkezlerden hangisinin, Dünya dönerken saatte aldığı yol en fazladır?

- A) Burdur
B) Afyon
C) Kütahya
D) Bilecik
E) İzmit

11. Aşağıdakilerin hangisinde verilen tarihlerde, Sınop'ta gündüz ve gece süreleri Antalya'dakinden daha uzun yaşıyor?

	Gündüz süresi	Gece süresi
A)	21 Mart	23 Eylül
B)	23 Eylül	21 Haziran
C)	21 Haziran	21 Aralık
D)	21 Aralık	21 Mart
E)	21 Ocak	23 Eylül

12. Çukurova ve Isparta Ovası'nın her ikisi de Akdeniz Bölgesi'nde olmasına karşın, bunlar fiziki haritada farklı renklerle gösterilmektedir. Bu durumun nedeni bu iki ovanın hangi bakımından farklı olmasıdır?

- A) Yıllık yağış tutarı
B) Buldukları bölüm
C) Enlem dereceleri
D) Deniz seviyesinden yükseklikleri
E) Bitki örtülerinin farklılığı

1. Aşağıdaki şehirlerin hangileri arasında yerel saat farkı daha fazladır?

- A) Çanakkale - İzmir
- B) İzmit - Kastamonu
- C) Adana - Samsun
- D) Balıkesir - Erzincan
- E) Ankara - Eskişehir

2. Bir Türkiye fiziki haritasında kahverengi ve tonlarının fazla olduğu yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karın yerde kalma süresinin uzun olduğu
- B) Yıllık sıcaklık farkının az olduğu
- C) Gerçek alanla iz düşümsel alan arasındaki farkın fazla olduğu
- D) Akarsuların çağlayanlar oluşturduğu
- E) Ulaşımında güçlüklerle karşılaşıldığı

3. Türkiye üç kıtanın birbirine en yakın olduğu noktada yer alır. Bu nedenle Türkiye bir çok uluslararası örgütte üyedir.

Buna göre Türkiye hangi örgüte üye değildir?

- A) OECD
- B) OPEC
- C) NATO
- D) G-20
- E) KEİ

4. Türkiye'nin orta kuşakta yer alması, aşağıdaki ekonomik özelliklerinden hangisini etkilemiştir?

- A) Tarihî eserlerin ve doğal güzelliklerin olması
- B) Kişi başına düşen ulusal gelirin büyük kentlerde daha yüksek olması
- C) İşletilen ve işletmeye açılacak çeşitli madenlerin olması
- D) Çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilmesi
- E) Kara yolu ve deniz yolu transit taşımacılığının gelişmiş olması

5. Ege'de zeytinliklerin çıkabildiği yükselti sınırı kuzeye bakan yamaçlarda genelde 200-250 metreyken güneye bakan yamaçlarda 500-600 metredir.

Bu duruma neden olan etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakı durumu
- B) Bağıl nem oranı
- C) Gündüz süresi
- D) Toprak türü
- E) Su kaynakları

6. Türkiye'nin jeopolitik önemi üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinin daha az olduğu söylenebilir?

- A) Eski Dünya karaları arasında merkezî bir konuma sahip olmasının
- B) Ekonomik ve siyasi bir güç merkezi olan Avrupa Birliği ülkelerine komşu olmasının
- C) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanmasının ve aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesinin
- D) Önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip ülkelere komşu olmasının
- E) Uluslararası deniz ulaşımı açısından önemli bir bölgede bulunmasının

7. Aşağıdaki haritada Ankara ve Iğdır yakınlarından geçen enlem ve boylam dereceleri gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin Ankara ve Iğdır için aynı olduğu söylenebilir?

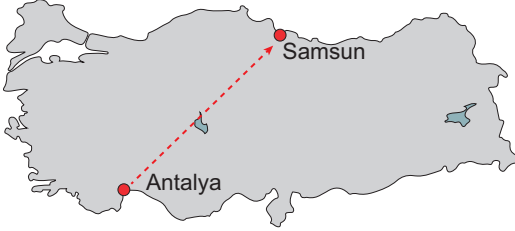
- A) Yerel saat
- B) Güneşin doğuş saati
- C) Yıllık sıcaklık ortalaması
- D) Doğal bitki örtüsü
- E) 21 Haziran'daki gündüz süresi

COĞRAFYA • TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin mutlak konumuyla ilgili değildir?

- A) Orta Kuşak'ta ve Doğu Yarım Küre'de bulunur.
- B) Batıdan doğuya gidildikçe engebe artar.
- C) 2. ve 3. saat dilimleri içinde yer alır.
- D) En batısı ile en doğusu arasında 76 dakikalık yerel saat farkı vardır.
- E) En kuzeyi ile en güneyi arasında yaklaşık 666 kilometre kuş uçuşu mesafe vardır.

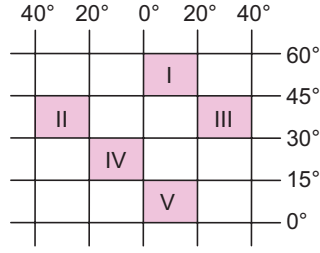
9. Dünya'nın şeklinden dolayı çizgisel hız Ekvator'dan kutplara doğru gidildikçe azalır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde gösterilen ok yönünde Antalya'dan Samsun'a doğru gidildikçe çizgisel hızın değişimi, aşağıdaki grafiklerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Çizgisel Hız
- B) Çizgisel Hız
- C) Çizgisel Hız
- D) Çizgisel Hız
- E) Çizgisel Hız

10. Ankara üzerinden 40° kuzey paraleli ile 33° doğu meridyeni geçer.

Buna göre, Ankara yukarıdaki koordinat sisteminde belirtilen bölgelerin hangisinde yer alır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. Hatay ile Sinop'un arasında aşağıdaki özelliklerden hangisinin farklı olması, matematik (Mutlak) konum ile açıklanamaz?

- A) Çizgisel hız
- B) Gölge boyu
- C) Ortalama yükselti
- D) Deniz suyunun tuzluluk oranı
- E) Güneş ışığının geliş açısı

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen kıyı kentlerinin sıcaklıklarının farklı olması, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanamaz?

- A) Enlem
- B) Güneş ışığının geliş açısı
- C) Boylam
- D) Dünya'nın şekli
- E) Matematik konum

1. Bir bölgenin güneşlenme süresini etkileyen en önemli faktör bulutluluktur. Bulutluluk oranı arttıkça güneşlenme süresi azalır. Türkiye'de bulutluluk oranı en fazla Doğu Karadeniz'dedir. Bu yüzden Doğu Karadeniz'de güneşlenme süresi kısadır.

(Cevap C)

2. Türkiye, artık kalıcı hale getirilen yaz saati uygulamasında 45° İğdır boylamını kullanır. Bu kente yakın olan yerlerde ortak saat ile yerel saat arasındaki fark azdır. Dolayısıyla yazın yerel saat ile ortak saat arasındaki farkın en az olduğu kent İğdir olur.

NOT

Türkiye'nin her yerinde aynı anda tek ortak saat kullanılırken; Rusya, Çin, Kanada ve ABD gibi ülkelerde aynı anda birden fazla ortak saat kullanılır. Bu duruma neden olarak ülkelerin doğu - batı yönlü genişliği gösterilebilir.

(Cevap D)

3. Türkiye'nin güneyinde; sıcaklığın daha fazla olması, tuzluluk oranının fazla olması, gölge boylarının kısa olması Ekvator'a olan yakınlık yani enlem faktörü ile ilgilidir. Ancak batıdan doğuya doğru gidildikçe Türkiye'de (Erzurum – Çanakkale) yükseltiden dolayı sıcaklık düşer.

(Cevap A)

4. Haritada Türkiye'nin enlem ($36-42$ Kuzey) değerleri ile ($26-45$ Doğu) boylam değerleri verilmiştir.

Türkiye'nin en doğusu ile batısı arası ($45-26$) 19 boylam farkı vardır.

$19 \times 4' = 76$ dakikalık zaman farkı vardır.

Enlem derecesi ($36 - 42$ Kuzey) kuzeye doğru büyüdüğü için Kuzey Yarım Küre'de yer alır.

$42 - 36 = 6$ paralel fark vardır.

Başlangıç meridyeninin doğusunda yer aldığı için yerel saati başlangıç meridyenine göre ileridir.

Yükseltinin doğuda daha fazla olması özel konum ile ilgilidir.

(Cevap D)

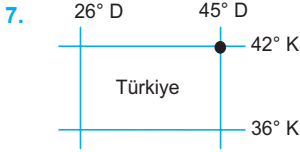
5. • Antalya'daki bir cismin gölgesinin yıl boyunca kuzeydekilere göre kısa olması; **Enlem**
• Antalya'daki bir cismin gölgesinin tam öğle vakti daha kısa olması; **Günlük hareket**
• Antalya'daki bir cismin gölgesinin 21 Haziran tarihinde daha kısa olması: **Yıllık hareket** ile açıklanır.

(Cevap A)

6. Türkiye (+3) ile Los Angeles (-8) arasında; 11 saatlik bir zaman farkı vardır ve Türkiye daha doğuda olduğundan saati daha ileridir. Buna göre; 19.30 olan tören başlangıç saatine 11 saat eklendiğinde bir sonraki güne ve 06.30 saatine ulaşılır.

(Cevap B)

COĞRAFYA • TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

İşaretli alan 42 Kuzey paraleli ile 45 Doğu meridyeni-
nin kesişim bölgesidir.

(Cevap C)

8. Buharlaşma arttıkça tuzluluk artar. Akdeniz enlem nedeniyle güneş ışınlarını daha büyük açıyla alır. Böylece sıcaklığı, dolayısıyla buharlaşması daha fazla olur. Bu durum Akdeniz'in Marmara Denizi'nden daha tuzlu olmasına yol açar.

(Cevap D)

9. Bu tür saatleri verilip boylam derecesi istenilen sorularda öncelikle verilen merkezlerin zaman farkı bulunur.

29 °D	?	Buna göre, Hakkâri ve İstanbul arasındaki zaman farkı;
İstanbul	Hakkâri	
10:20	11:20	
		11:20
		<u>-10:20</u>
		01:00 saattir.
		1 saat → 60 dakika

Hakkâri'nin boylam derecesini bulabilmek için iki merkez arasındaki 60 dakika zaman farkını iki boylam arasındaki 4 dakikaya böleriz. Bu durumda;

$$\frac{60'}{4} \left| \frac{60}{15} \right. \rightarrow \text{boylam farkı çıkar}$$

Hakkâri'nin yerel saati daha ileri olduğu için İstanbul boylam derecesiyle ortaya çıkan boylam farkını toplarız.

$$29^\circ + 15^\circ = 44^\circ$$

Hakkâri'nin boylam derecesini böylece 44° doğu boylamı olarak bulmuş oluruz.

(Cevap D)

10. Dünya'nın yuvarlak şekli nedeniyle, ülkemizde Ekvator'a daha yakın olan merkezlerin birim zamanda aldıkları yol daha uzak olan merkezlere göre daha fazladır. Haritada işaretli yerlerden Burdur Ekvator'a daha yakın olduğu için birim zamanda en fazla yol alır.

(Cevap A)

11. Ülkemizde 21 Haziran tarihinde en uzun gündüzler yaşanır. Bu tarihte ülkemizin güneyinden kuzeyine gidildikçe gündüzler daha da uzar. Buna göre Sinop'un gündüzü 21 Haziran'da Antalya'dan daha uzundur. 21 Aralık tarihinde ülkemizde en uzun geceler yaşanır. 21 Haziran'ın tersine ülkemizin güneyinden kuzeyine doğru gidildikçe bu defa geceler uzar. Bu durumda 21 Aralık'ta Sinop'un gecesi Antalya'dan daha uzundur.

(Cevap C)

12. Bir Türkiye fiziki haritasında kullanılan renkler yükselti basamaklarını ifade eder.

Renkler	Yükselti Basamakları (m)
Koyu yeşil	0 – 200
Açık yeşil	200 – 500
Sarı	500 – 1000
Turuncu	1000 – 1500
Kahverengi ve tonları	1500 >

Buna göre, Çukurova deniz kenarında olduğu için 0–200 m arasında ve koyu yeşil renkle gösterilir. Isparta Ovası kara içerisinde olduğu için yükseltisi daha fazladır. Her iki ovanın denizden yükseklikleri farklı olduğu için ayrı renklerle gösterilirler.

(Cevap D)

1. Yerel saat farkının daha fazla olması merkezlerin doğu-batı yönünde birbirlerinden daha uzak olmasına bağlıdır. Buna göre seçeneklerde Balıkesir - Erzincan arasındaki yerel saat farkı daha fazladır.

(Cevap D)

2. Renklendirmeye dayalı olarak yapılan bir fiziki haritada:

1500 m üstü kahverengi ve tonlarını ifade eder.

Yükseltinin fazla olduğu yerlerde;

- Sıcaklık düşük olur.
- Yıllık ve günlük sıcaklık farkı fazladır.
- Karın yerde kalma süresi uzundur.
- Akarsuların akış hızı fazla ve yüksekten düşmesi nedeniyle çağlayanlar meydana gelir.
- Ulaşım güç, yol yapım masrafı fazladır.
- Gerçek alan, ile izdüşümsel alan arası fark fazladır.
- Tarım yapılabilme süresi kısadır.
- Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi uzundur.

(Cevap B)

3. OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) Irak, Suudi Arabistan, Kuveyt, İran gibi petrol ihraç eden ülkelerin kurduğu örgüttür. Türkiye'de petrol üretimi az olduğundan bu kuruluşa üye değildir.

(Cevap B)

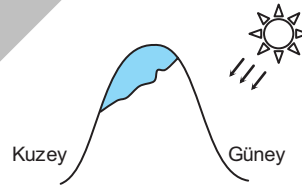
4. Ekvator bölgelerine yakın yerlerde sıcaklık yıl boyunca yüksek olduğundan sadece yaz, kutup bölgelerinde ise sıcaklık yıl boyunca düşük olduğundan yıl boyunca kış mevsimi yaşanır. Orta kuşakta (ılıman bölge) ise Ekvator'dan gelen sıcak ve kutuplardan gelen soğuk hava kütlelerinin etkili olması, sıcaklık ortalamalarının yıl boyunca yükselip düşmesi vb. nedenlerle dört mevsim belirgin bir şekilde yaşanır ve iklim çeşitliliği çok fazladır. Ülkemiz orta kuşakta yer alır. Bu durumun bir sonucu olarak ülkemizde dört mevsim belirgin bir şekilde yaşanır ve iklim çeşitliliği fazladır.

İklim çeşitliliğinin fazla olduğu yerlerde;

- tarım ürünü çeşidi fazla,
- bitki örtüsü çeşidi fazla,
- mesken yapımında kullanılan malzeme çeşidi fazla gibi özellikler görülür.

(Cevap D)

5. Bakı: Bir yerin güneşe göre konumuna denir.

Dağların güneşe bakan yamaçlarında sıcaklık ortalamaları yüksek, dulda yamaçlarda (dağların güneşi görmediği yamacı) ise daha düşük olacaktır. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de 36°-42° kuzey paralelleri arasında yer alır. Bu nedenle Türkiye'de dağların güneye bakan yamaçlarında sıcaklık yüksek kuzeye bakan yamaçlarında düşüktür. Bu durumun bir sonucu olarak dağların güneye bakan yamaçlarında kuzeye bakan yamaçlarına göre;

- zeytinliklerin çıkabildiği yükseklik sınırı daha fazla,
- orman üst sınırı daha yüksek (Karadeniz'in denize bakan yamaçları hariç),
- güneşlenme - sıcaklık daha fazla,
- yerleşme daha fazla olacaktır.

(Cevap A)

COĞRAFYA · TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

6. Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran etmenler:

- Eski Dünya karaları arasında merkezî bir konuma sahip olması
- Ekonomik ve siyasal bir güç merkezi olan Avrupa Birliği ülkelerine ve önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip Orta Doğu ve Kafkas ülkelerine komşu olması
- Uluslararası deniz ve kara ulaşımı açısından önemli bir yere sahip olması
- Birçok uluslararası kuruluşu üye olması
- Önemli petrol ve doğal gaz boru hatlarının toprakları üzerinden geçmesi.
- Üç tarafı denizlerle çevrili yarımada özelliği göstermesi
- Uluslararası siyasette sahip olduğu coğrafi konum, askerî güç, nüfus ve ekonomiye bağlı olarak aktif bir güç olması

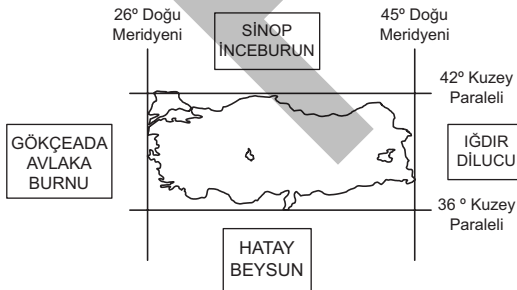
Ülkemizde dört mevsimin belirgin olarak yaşanması ve aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesi jeopolitik konumu üzerinde diğerleri kadar etkili değildir.

(Cevap C)

7. Ankara ve Iğdır'ın; yerel saatlerinin ve Güneşin doğuş saatlerinin aynı olabilmesi için aynı boylam üzerinde yer almaları gerekir. Ayrıca her iki kentin yıllık sıcaklık ortalaması ve doğal bitki örtülerinin de aynı olması yalnızca koordinatlara göre belirlenebilen bir özellik değildir. Aynı enlemde bulunan yerlerin gündüz uzunluğu kesinlikle aynı olur. Buna göre Ankara ve Iğdır'da aynı enlem üzerinde yer aldıklarından 21 Haziran'daki gündüz süreleri aynı olacaktır.

(Cevap E)

8.

Türkiye, 36°-42° kuzey paralelleri ile 26°-45° doğu meridyenleri arasında yer alır. Buna göre ülkemiz; Ekvator'a göre Kuzey Yarım Küre'de, Greenwich'e göre de Doğu Yarım Küre'de yer alır. Bu durum ve ortaya çıktığı sonuçlar mutlak konum ile; doğuya doğru gidildikçe yükselti ve engebenin artması ise göreceli konum ile açıklanır.

(Cevap B)

9. Çizgisel hız, Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüş hızıdır. Bu hız Ekvator'da en fazladır. (Saatte 1640 km) Dünya'nın şekli nedeniyle çizgisel hız Antalya'dan Samsun'a, (Ekvator'dan kutuplara) doğru azalır.

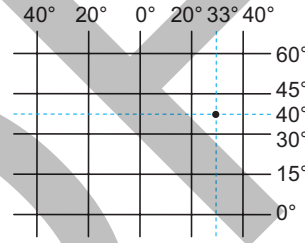
NOT

Dünya kendi eksenini etrafında sürekli döner. Ancak insanlar bunu hissetmez. Bu durumun nedeni Dünya'nın atmosfer ile birlikte dönmesidir.

(Cevap D)

10.

Yukarıdaki koordinat sisteminde Ankara'nın yeri işaretlenmiştir. Buna göre Ankara, sorudaki III. numaralı bölgede yer alır.

(Cevap C)

11. Hatay ile Sinop arasında; çizgisel hız, gölge boyu, güneş ışığının geliş açısı vb. özelliklerin farklı olması enlem-matematik konumdan kaynaklanır. Ancak ortalama yükseltinin farklı olmasında özel konum (görel konum) etkilidir.

(Cevap C)

12. Türkiye haritasında kıyı kentlerinin sıcaklık ortalamalarının kuzeye doğru azaldığı görülür. Bu durumu ortaya çıkan en temel etken enlemdir. Dünya'nın şekli-güneş ışınlarının geliş açısı ve matematik konum aynı anlama gelir. Ancak boylam Dünyanın sıcaklık dağılışını etkilemez. Boylam yalnızca yerel saati etkiler.

(Cevap C)

ANAYASA

(TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ)

HUKUKA GİRİŞ (TEMEL KAVRAMLAR)

DEVLET VE DEMOKRASİ KAVRAMLARI - ANAYASAYA GİRİŞ

ANAYASANIN GENEL ESASLARI, TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER

ANAYASA • İÇİNDEKİLER

1982 ANAYASASI: YASAMA ORGANI VE FAALİYETLERİ

1982 ANAYASASI: YÜRÜTME ORGANI VE FAALİYETLERİ

1982 ANAYASASI: YARGI ORGANI VE FAALİYETLERİ

İDARE HUKUKU VE İDARİ TEŞKİLATI

İNSAN HAKLARI HUKUKU

1. Aşağıdakilerden hangisi Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenen resmî sicillerden biri değildir?
- A) Kişisel durum sicili
B) Mülkiyeti saklı tutma sicili
C) Gemi sicili
D) Tapu sicili
E) Hayvan rehni sicili
2. Meşru savunmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?
- A) Saldırıda kullanılan araçla savunmada kullanılan araç benzer olmalıdır.
B) İsnat yeteneği olmayan akıl hastası ve küçüklerin saldırılarına karşı da meşru savunma yapmak mümkündür.
C) Saldırının cinsel bütünlüğe karşı olması savunmayı haklı kılmaz.
D) Savunmada sınırın aşılması hâlinde dahi faile hiçbir zaman ceza verilmez.
E) Saldırıyla alakası olmayan üçüncü bir kişiye zarar verilmektedir.
3. Toplumsal düzen kurallarından biri olan hukuk kurallarına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- A) Uyulması zorunludur.
B) Kişilerle kişiler arasındaki ilişkileri düzenler.
C) Kişilerle devlet arasındaki ilişkileri düzenler.
D) Toplumun ihtiyaçları doğrultusunda zaman içerisinde değiştirilebilir.
E) Müeyyidesi manevidir.
4. Aşağıdakilerden hangisi özel hukuk tüzel kişilerinden biri değildir?
- A) Dernek
B) Vakıf
C) Kooperatif
D) Anonim şirket
E) İl özel idaresi
5. Kanunda somut olaya uygulanacak gerçek bir düzenlemenin bulunmadığı durumlarda oluşan boşluğa ne ad verilir?
- A) Kural içi kanun boşluğu
B) Kural dışı kanun boşluğu
C) Açık kanun boşluğu
D) Örtülü kanun boşluğu
E) Hukukta boşluk
6. Devletin yetkili organları tarafından konulan ve insan davranışlarını düzenleyen ve cebir ile müeyyidelenirilmiş emir ve yasakların tümüne ne ad verilir?
- A) Ceza
B) Hukuk kuralları
C) Müeyyide
D) Cebir
E) Sosyal düzen kuralları
7. İlahi irade tarafından konulduğuna inanılan ve insan davranışlarını düzenleyen, ölünce öbür dünyada cehennem azabı çekebileceği korkusuyla müeyyidelenirilmiş emir ve yasakların tümüne ne ad verilir?
- A) Din kuralları
B) Ahlak kuralları
C) Hukuk kuralları
D) Sosyal düzen kuralları
E) Örf ve âdet kuralları
8. I. Örf ve âdet
II. Bilimsel görüşler
III. Yönetmelik
- Yukarıdakilerden hangileri hukukun yardımcı kaynakları arasında yer alır?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ANAYASA • HUKUKA GİRİŞ (TEMEL KAVRAMLAR)

9. Toplumsal düzen kuralları ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tüm toplumsal davranış kurallarının müeyyidesi vardır.
- B) Toplumsal düzen kurallarının emrettiği veya yasakladığı şey insan davranışlarıdır.
- C) Hiçbir toplumsal düzen kuralı tek başına toplumsal düzeni sağlayamaz.
- D) Toplumsal düzen kurallarının tümünde müeyyide cebir ile desteklenmiştir.
- E) Hukuk, ahlak, din ve örf ve âdet kuralları toplumsal düzeni sağlamak bakımından birbirinin yardımcıdır.

10. Aşağıdakilerden hangisi dolaysız vergilerden biri değildir?

- A) Emlak vergisi
- B) Motorlu taşıtlar vergisi
- C) Katma değer vergisi
- D) Veraset vergisi
- E) İntikal vergisi

11. Medeni hukukun dalları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Hak sahibi olan kişilerin türlerini, ehliyetlerini ve hısmılık ve ikametgah konularını kişiler hukuku ele alır.
- B) Nişanlanma, evlenme ve boşanma konuları aile hukuku kapsamındadır.
- C) Bir gerçek kişinin ölümünden sonra, para ile ölçülebilen hak ve borçlarının kimlere ve nasıl geçeceği ni miras hukuku düzenler.
- D) Kamu tüzel kişileri arasındaki mal ve hizmet alış-verişi borçlar hukuku kapsamında düzenlenmiştir.
- E) Kişilerin eşya üzerindeki egemenlik ve tasarruflarının niteliğini ve türlerini, onların bu egemenlik dolayısıyla diğer kişilerle olan ilişkilerini eşya hukuku düzenler.

12. Birbiriyle ilişkide bulunan iki taraf arasında söz konusu olan ancak belli kişi veya kişilere karşı ileri sürülebilen haklara ne denir?

- A) Mutlak hak
- B) Fikri hak
- C) Nispî hak
- D) Siyasal hak
- E) Aynı hak

13. Tarihte ilk olarak ortaya çıkan yaptırım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişisel ölç alma
- B) Tazminat
- C) Butlan
- D) Nispî butlan
- E) Kisas

14. I. Gelir vergisi

II. Kurumlar vergisi

III. Katma değer vergisi

Yukarıdaki vergi türlerinden hangileri gelir üzerinden alınan vergilere örnektir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

15. I. 1924 Anayasası

II. 1961 Anayasası

III. 1982 Anayasası

Yukarıdaki anayasalardan hangileri "yasama yorumu" ilkesine yer vermemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

16. I. Kamu tüzel kişileri

II. Bakanlıklar

III. Cumhurbaşkanı Yardımcısı

IV. Cumhurbaşkanı

1982 Anayasası'na göre yukarıdakilerden hangileri yönetmelik çıkarabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II, III ve IV
- E) I, II ve IV

1. Gemi sicili, gemilerin kayıtlarının tutulduğu sicildir. Türk Medeni Kanunu'nda gemi sicili ile ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu alanla ilgili düzenleme "Gemi Sicili Nizamnamesi"nde yer almaktadır.

(Cevap C)

2. Meşru savunma, bir kimsenin kendi şahsına veya malına yapılan ve halen devam eden, hukuka aykırı bir saldırıyı önlemek için karşı saldırı niteliğindeki eylemdir. Akıl hastaları ve küçüklerde haksız davranışlarda bulunabilecekleri içindir ki bunlara karşı meşru savunma yapmak mümkündür. Saldırının haksız sayılabilmesi için, saldırının isnat edilebilir veya cezalandırılabilir olması gerekmez.

(Cevap B)

3. **Hukuk kuralları;** devletin yetkili organları tarafından konulan ve insan davranışlarını düzenleyen ve cebir ile müeyyidelenendirilmiş emir ve yasakların tümüdür.

Müeyyide (yaptırım); hukuk kurallarının ihlaline tepki olarak gösterilen, hukuk düzeni tarafından öngörülen ve devlet tarafından uygulanan bir cebirdir (zorlama).

(Cevap E)

4. Tüzel kişiler tabi oldukları hukukun kaynağına göre, Kamu Hukuku ve Özel Hukuk tüzel kişileri olmak üzere ikiye ayrılır. A, B, C, D seçeneklerinde verilenler özel hukuka tabi tüzel kişilerdir. Ancak E şıkında geçen il özel idaresi bir kamu tüzel kişidir.

(Cevap E)

5. Açık kanun boşluğu, somut olayla ilgili kanunda hiçbir hüküm bulunmamasıdır. Hukukun çözüme varılması gereken bir hususta uygulanabilir kanun hükmünün bulunmadığının açıkça görülmesi halinde ortaya çıkar.

(Cevap C)

6. Soruda, toplumsal düzen kurallarında "Hukuk Kuralları"nın tanımı verilmiştir. Hukuk kurallarının unsurları;

- I. Normatiflik: Bir cümlenin hukuk kuralı olabilmesi için bir emir veya yasak içermesi gerekir.
- II. Söz konusu emir ve yasağın hukuk kuralı olabilmesi için, bir insan davranışını düzenlemeye yönelik olması gerekir.
- III. Söz konusu emir ve yasağın koyucusu "devlet" olmalıdır.
- IV. Bir şeyin hukuk kuralı olabilmesi için "cebir ile müeyyidelenirilmiş" olması gerekir.

(Cevap B)

7. Soru öncülünde toplumsal düzen kurallarından biri olan "din kuraları"nın tanımı verilmiştir. Buna göre din kurallarının dört özelliği vardır: (I.) Din kuralları emir ve yasak içermektedir. (Normatif). (II.) Din kurallarının konusu insan davranışlarıdır. (III.) Din kurallarının koyucusunun ilahi irade olduğuna inanılır. (IV.) Müeyyidesi, ölünce öbür dünyada cehennem azabı çekme korkusudur.

(Cevap A)

8. Örf ve âdet ile yönetmelik hukukun asıl kaynakları arasındadır. Bilimsel görüşler ve içtihatlar (yargı kararları) ise hukukun yardımcı kaynakları arasındadır.

Bilimsel görüş (Doktrin): Tartışmalı olan hukuki konularda hukuk bilim adamlarının ileri sürmüş oldukları kanaatlerdir.

İçtihat: Mahkemeler tarafından verilen kararlardan çıkan hukuk kurallarıdır.

(Cevap B)

ANAYASA • HUKUKA GİRİŞ (TEMEL KAVRAMLAR)

9. Müeyyide, hukuk kuralının ihlaline tepki olarak gösterilen, hukuk düzeni tarafından öngörülen ve devlet tarafından uygulanan bir cebirdir. Bu cebir (zorlama); hürriyetine (örneğin hapis cezası), mal varlığına (örneğin para cezası) verilen bir zarar şeklinde ortaya çıkar. Buna göre toplumsal düzen kurallarının tümünde değil, sadece hukuk kurallarında cebri müeyyideden söz edilebilir.

(Cevap D)

10. Vergi; devletin, egemenlik gücüne dayanarak kamu harcamalarını karşılamak üzere kişilerden doğrudan bir karşılığa dayanmaksızın aldığı paralara denir. Vergiler iki grupta sınıflandırılır:

I. **Dolaysız Vergi:** Doğrudan veya kanunun öngördüğü diğer kamu tüzel kişilere ödenen vergidir. Örneğin; emlak vergisi ve gelir vergisi gibi...

II. **Dolaylı Vergi:** Yapılan türlü işlemler dolayısıyla belirli olmayan zamanlarda tahsil edilen vergidir. Örneğin; tekel maddelerinden alınan vergi gibi...

(Cevap C)

11. Medeni hukuka ilişkin A, B, C ve E'de verilenler doğrudur. Fakat D'deki ifade yanlıştır. Kamu tüzel kişileri arasındaki ilişkiler idare hukukunun alanına girer.

NOT

✓ Kişilerin eşya üzerindeki egemenlik ve tasarruflarının niteliğini ve türlerini, onların bu egemenlik dolayısıyla diğer kişilerle olan ilişkilerini eşya hukuku düzenler.

(Cevap D)

12. Birbiriyle ilişkide bulunan iki taraf arasında söz konusu olan ancak belli kişi veya kişilere karşı ileri sürülebilir haklara nispi haklar denir. Bu ilişkide bir tarafı alacaklı, diğer tarafa borçlu denir. Nispi hak, alacaklı tarafından ancak borçluya karşı ileri sürülebilir.

(Cevap C)

13. Tarihte yaptırımın ilk şekli, kişisel ölçü almaz. Kişisel ölçü almada haksızlığa, zarara uğrayan kişi, kendisine karşı haksız davranışta bulunanı/bulunanları dilediği gibi cezalandırabilmektedir.

(Cevap A)

14. **Gelir üzerinden alınan vergiler;** gelir vergisi, kurumlar vergisi

Servet üzerinden alınan vergiler; emlak vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, sigorta işlemleri vergisi

Gider üzerinden alınan vergiler; Katma Değer Vergisi, özel tüketim vergisi

(Cevap C)

15. Yasama organı tarafından yapılan yoruma, yasama yorumu denir. Yasa koyucu yaptığı yorumla mevcut bir yasal düzenlemenin uygulamada nasıl anlaşılacağını açıklığa kavuşturur. Yasa koyucunun yaptığı bu yorum yasa gücündedir. Bundan dolayı tüm mahkemeleri ve yürütme organını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Ancak bu yorum, tamamen yeni bir yasa niteliği taşımaz. Eski bir yasanın anlamını açıkladığından geçmişe etkilidir. 1924 Anayasası bu yoruma yer vermiş, meclis de bu yorumu geniş ölçüde kullanmıştı. Bu yoruma 1961 ve 1982 anayasaları yer vermemiştir.

(Cevap E)

16. 1982 Anayasası'na göre yönetmelikler, Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla çıkarabilirler. Bu hükme göre, yönetmelik çıkarma yetkisi, Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerine aittir. Bunlar kendi görev alanını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin "uygulanmasını sağlamak" amacıyla yönetmelik çıkarabilirler.

NOT

✓ İdari bir işlem olarak yönetmeliklerin yargısal denetimini idari yargı yapmaktadır. Bunlardan bazılarını Danıştay Kanunu'nun 24. maddesine göre Danıştay yapar. Daha ziyade ülke çapında uygulama alanına sahip yönetmelikler Danıştay tarafından denetlenmektedir. Yönetmelikler yayımlandıkları tarihte yürürlüğe girer.

(Cevap E)

GÜNCEL BİLGİLER

TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GENEL, KÜLTÜREL VE
GÜNCEL SOSYOEKONOMİK KONULAR

GÜNCEL BİLGİLER • İÇİNDEKİLER

1. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve sanat Büyük Ödülü sahibi dünyaca ünlü piyano sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İdil Biret
B) Teoman Duralı
C) Necmeddin Okyay
D) Devrim Erbil
E) Erol Sayan

2. *Hasretin alev alev içime bir ân düştü
Değişti hayal köşküm, gözümde viran düştü
Sonsuzluk çiçeklerle donandı yüreğimde
Yağmalanmış ruhuma yeni bir devran düştü*

1990 Türkiye Diyanet Vakfı Nat-ı Şerif Büyük Ödülü'ne layık görülen ve bir kesiti öncülde verilen *Yağmur* adlı şiiri kaleme alan şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sezai Karakoç
B) Ataol Behramoğlu
C) Mustafa Kutlu
D) Nurullah Genç
E) İskender Pala

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin son başbakanıdır?

A) Ahmet Davutoğlu
B) Binali Yıldırım
C) Recep Akdağ
D) Abdullah Gül
E) Recep Tayyip Erdoğan

4. Aşağıdakilerden hangisi Charles Chaplin'in yapımcılığını, yönetmenliğini ve başrolünü üstlendiği filmidir?

A) *Moonlight (Ayışığı)*
B) *Boyhood (Çocukluk)*
C) *Singin' in the Rain (Yağmurun Altında Şarkı Söylemek)*
D) *City Lights (Şehir Işıkları)*
E) *Toy Story (Oyuncak Hikayesi)*

5. Hristiyan inancına göre, İsa Mesih'in Romalı askerlerce tutuklanmasından bir gün önce havarileriyle yediği son akşam yemeğini ifade eder.

Fresk formatında çizilen ve *Son Akşam Yemeği* olarak bilinen eser aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Leonardo da Vinci
B) Raffaello Sanzio
C) Sandro Botticelli
D) Michelangelo
E) Baccio Bandinelli

6. Halkın desteğini sağlamak yoluyla devlet mekanizmasının denetimini ele geçirmeye ya da sürdürmeye çalışan, sürekli ve istikrarlı bir örgüte sahip siyasal topluluğa ne ad verilir?

A) Meşruti monarşi
B) Klik
C) Siyasal parti
D) Ekol
E) Plebisit

7. Birleşmiş Milletler bünyesinde kurulmuş savaş, soykırım ve insanlığa karşı işlenen suçlara bakmakla yetkili uluslararası yargı organı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avrupa Topluluğu Adalet Divanı
B) Uluslararası Yargı Divanı
C) Uluslararası Ceza Divanı
D) Avrupa Adalet Divanı
E) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

8. 93. Akademi Ödülleri (Oscar) "En iyi Yönetmen" olarak aşağıdakilerden hangisi seçilmiştir?

A) Sam Mendes
B) Martin Scorsese
C) Chloe Zhao
D) Todd Phillips
E) Quentin Tarantino

TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GENEL, KÜLTÜREL VE GÜNCEL SOSYOEKONOMİK KONULAR

9. Türkiye, 2010 yılında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasını aşağıdaki devletlerden hangisi ile imzalamıştır?
- A) Özbekistan B) Azerbaycan
C) Rusya D) Ukrayna
E) Yunanistan
10. 1980 yılında Prof Dr. Jale İnan tarafından Perge'de keşfedilen, sonrasında yurt dışında kaçırılan ve 2017 yılında Türkiye'ye getirilip Antalya Müzesi'nde sergilenen tarihi eser aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Herakles Heykeli
B) Tarhunda Heykeli
C) Kibele Heykeli
D) Bronz Mars Heykeli
E) Hadrian Heykeli
11. Aşağıdaki toprak parçalarından hangisi Türkiye'ye 1923'ten sonra katılmıştır?
- A) Kuzey Kıbrıs
B) Meis
C) Gökçe Ada
D) Kardak Kayalıkları
E) Hatay
12. Bir önceki sezonun en iyi futbolcusuna verilen FIFA Ballon d'or ödülü hangi ülkede verilmektedir?
- A) İtalya B) Almanya C) İsviçre
D) Kanada E) Rusya
13. 2022 Ampute Dünya Futbol Şampiyonası'nın şampiyonu aşağıdakilerden hangisidir?
- A) İspanya B) İtalya C) Almanya
D) Türkiye E) Fransa
14. 2023 Avrupa Yeşil Başkent Ödülü'nü aşağıdakilerden hangisi almıştır?
- A) Lahti B) Essen C) Estonya
D) Hamburg E) Oslo
15. Türkiye'nin taraf olduğu aşağıdaki antlaşmalardan hangisinde İran taraf devlet olarak yer alır?
- A) 1996 Barselona Sözleşmesi
B) 1994 Bükreş Sözleşmesi
C) 1976 Bern Sözleşmesi
D) 2010 Strateji Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Antlaşması
E) 1971 Ramsar Sözleşmesi
16. Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği'nin kurumlarından biri değildir?
- A) Avrupa Parlamentosu
B) Avrupa Sayıştay
C) Avrupa Birliği Adalet Divanı
D) Ekonomik ve Sosyal Konsey
E) Avrupa Komisyonu

1. İdil Biret, dünyaca ünlü bir Türk piyano sanatçısıdır. Müzik dalında 2021 Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü almıştır.

(Cevap A)

2. *Yağmur*, Nurullah Genç'e ait bir şiirdir. Nurullah Gencin şiir kitaplarından bazıları şunlardır:

- *Rüveyda*
- *Siyah Gözlerine Beni de Götür*
- *Yağmur*
- *İntizar*
- *Hüznün Lalesidir Dünya*

(Cevap D)

3. 1923'te kabine sistemi ile ilk başbakan olarak İsmet İnönü göreve başlamışken Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmekle son Başbakan Binali Yıldırım olmuştur.

(Cevap B)

4. "*Şehir Işıkları*" Charles Chaplin'in yapımcılığını, yönetmenliğini ve başrolünü üstlendiği filmidir.

(Cevap D)

5. *Son Akşam Yemeği* (Son Yemek), 15. yüzyılda Milano'da Leonardo da Vinci tarafından Duke Lodovico Sforza'nın isteği üzerine yapılmış fresktir. Hristiyan inancına göre, İsa Mesih'in Romalı askerlerce tutuklanmasından bir gün önce havarileriyle yediği son akşam yemeğini ifade eder.

(Cevap A)

6. Çağdaş demokrasi, farklı siyasi görüş ve programlar çerçevesinde kurulmuş siyasi partilere dayanır. Siyasal parti, halkın desteğini sağlamak yoluyla devlet mekanizmasının denetimini ele geçirmeye ya da sürdürmeye çalışan, sürekli ve istikrarlı bir örgüte sahip siyasi topluluk olarak tanımlanabilir.

NOT

Siyasal partiler toplumdaki dağınık görüş ve eğilimlere açıklık getirme, seçimlerde aday gösterme yoluyla siyasi yönetim makamlarının doldurulmasını sağlama, çoğunluk olmaları durumunda iktidarın kullanılmasına katılma, ulusal ve uluslararası sorunlar konusunda halkı aydınlatma, eğitime ve kendi doktrinleri doğrultusunda bilinçlendirme gibi işlevler görür.

(Cevap C)

7. Birleşmiş Milletlerin savaş, soykırım gibi suçlara bakan uluslararası mahkemesi Uluslararası Ceza Divanı'dır. 2002 yılında kurulan mahkeme 2003 yılında çalışmalarına başlamıştır. Mahkeme Hollanda'nın Lahey kentinde bulunmaktadır.

(Cevap C)

TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GENEL, KÜLTÜREL VE GÜNCEL SOSYOEKONOMİK KONULAR

8. 2023 93. Akademi Ödülleri (Oscar) "En İyi Yönetmen" ödülünü Chloe Zhao almıştır. Chloe Zhao bu ödülle Nomadland filmiyle kavuştu.

(Cevap C)

9. 2010 yılında Türkiye ile Azerbaycan arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması'nı imzalamıştır.

(Cevap B)

10. Herakles Heykeli (Yorgun Herakles), 1980 yılında Prof. Dr. Jale İnan yönetimindeki kazı ekibi tarafından keşfedildi. Yurt dışına kaçırılan Yorgun Herakles 2017 yılında Türkiye'ye getirilerek Antalya Müzesi'nde sergilenmeye başlanmıştır.

(Cevap A)

11. Hatay Devlet Meclisi 23 Haziran 1939'da Türkiye Cumhuriyeti'ne ilhak kararı almıştır. 23 Temmuz 1939'da ise Hatay Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmıştır.

(Cevap E)

12. FIFA Ballon d'or, 2010 yılından beri verilen bir futbol ödülüdür. Antrenörler, takım kaptanları ve gazetecilerin oylarıyla belirlenen ödül İsviçre'nin Zürih kentinde verilmektedir.

(Cevap C)

13. 2022 Ampüte Futbol Dünya Kupası Türkiye'de düzenlenmiştir. Türkiye dünya şampiyonu olmuştur.

(Cevap D)

14. Avrupa Yeşil Başkent Ödülü 2010 yılından beri verilen bir ödüdür. 2023 yılında bu ödüle Estonya'nın Tallinn şehri layık görülmüştür.

(Cevap C)

15. Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kaynakları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme) 1971 yılında İran'ın Ramsar şehrinde imzalanmıştır. Türkiye bu sözleşmeye 1994 yılında taraf olmuştur.

(Cevap E)

16. Ekonomik ve Sosyal Konye Birleşmiş Milletler'in bir kurumudur.

(Cevap D)